

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1925 október 31.

291. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Bizalom a bizalomért

Szeretnők, ha a szombori radikális párt orgánumának, a Somborska Recs-nek a szavát megértenék és meggondolnák azok, akiknek a Sors megadta a lehetőséget, hogy a jugoszláviai magyar kisebbség ügyeivel foglalkozzanak.

A *Bácsme gyei Napló* tegnap ismertette a Somborska Recs cikket, amely hosszú idő óta az első objektív megnyilatkozás a szláv sajtóban. Mi szorul-szóra aláírjuk a szombori lap megállapítását, hogy „a kisebbségi kérdést nem lehet a törvény rideg betűi alapján megoldani, hanem csak a kölcsönös bizalom alapján”. Ha ehhez most csak azt tesszük hozzá, hogy a magyar kisebbség megelégszik azzal, hogy a törvény szavai és intézkedései alkalmaztassanak vele szemben, ezzel távolról sem akarjuk azt mondani, hogy nem kérjük és nem áhítjuk a bizalmat, amelyet hitünk szerint megérdemlünk, hanem csak azt, hogy semmi esetre sem tartjuk a kisebbségi kérdés helyes megoldásának, ha a törvény betűje és szelleme helyett bárki a maga akaratát, nézetét vagy felfogását érvényesíti, amikor kisebbségi ügyről van szó.

A szombori lap kölcsönös bizalmat követel. A magyarság szívét és lelkét tárja a szerbség elé s ebben a szívben nincs más, csak a vágy, hogy megértsék s a lélekben nincs más, csak az akarat, hogy együtt dolgozhasson új hazája üdvén azokkal, akikkel együtt él.

A magyar polgár s minden jugoszláviai magyar, nemcsak kifogástalanul teljesíti az állammal szemben kötelességét, nemcsak eltűri azt, hogy rövidlátó elmék másodrendű polgárnak tekintik, hanem igyekszik közelebb kerülni a szláv lélekhez, jobban megismerni a szláv gondolkodást s az teszi törvényt a szenvedésben, reménykedővé az üldözöttségben, hogy bizik abban, hogy a szláv lélek nemes, a szláv szív jó s hogy a két nép: szláv és magyar, amely évszázadokon át egy volt búban és örömben, a történelem rendeltetését mégis csak be fogja tölteni s baráti kezét nyújt egymásnak.

A magyarság iránt — így írja a szombori lap s így érezzük mi is — ma még nincs meg a szükséges bizalom. Tegyük hozzá azt is, hogy az egész Vajdaság iránt van valami bizalmatlanság. A magyarság iránt a bizalmatlanság hatványozott mértékben nyilvánul meg.

Hogy miért kell nekünk ezzel a bizalmatlansággal küzdenünk,

azt ép úgy nem tudjuk, mint azt, hogy meddig kell még küzdenünk ellene. Kétségtelen, hogy vannak alantas lelkek, akik jobb meggyőződésük ellenére, csak azért, hogy pillanatnyi érdekeiket szolgálják, mesterségesen igyekeznek a bizalmatlanságot növelni. De ezeken a kulturtényezőkn kívül vannak jóhiszemű és derék emberek is, akárhányan, akik ösztönyszerű bizalmatlansággal viselkednek minden iránt, ami magyar. A jugoszláviai magyarság nem fárad bele, hogy ezeket meggyőzze, hogy a bizalmatlanságra nincs okuk. A kísérletek kudarcra, a próbálkozások meddősége apatikussá teheti az itt élő magyarságot, de nem változtat azon, hogy minden magyarban él a vágy leküzdeni az ellenszenvet, bizalomná változtatni a bizalmatlanságot, szeretetet kapni a szeretetért, mert minden magyar tudja, hogy csak a bizalom teszi élő valósággá a törvény betűjét, az alkotmány szellemét s az adja meg a lehetőséget, hogy a magyar egyenlő jogu polgára legyen az országnak.

A kisebbségi probléma jelentőségét mi, akik kisebbségi sorba kerülünk, talán túlozzuk, de annyit elismer mindenki, hogy nem lehet kifelé erős, befelé fejlődésképes az az ország, amelyben száz és százezer polgár él abban az érzésben, hogy vele szemben a jognak, az igazságnak kisebb, a kötelességeknek nagyobb mértékét alkalmazzák, mint másokkal szemben.

A szombori lap cikke mögött talán szabad jelentékeny tényező gondolatát és érzését is sejtenünk azt hisszük, hogy az egész magyarság nézetét fejezzük ki, amikor megnyugtatótjuk a kétkedőket, hogy a magyarság csak élni akar, amikor „szabad társadalmi, nemzeti és kulturális fejlődés lehetőségét” kéri s nem akar ezekkel a jogokkal visszaélni.

És még abban sincs eltérés a jugoszláviai magyarságban, hogy ezeknek a jogoknak biztosítását nem konferenciáktól, hanem sokkal inkább a szlávok belátásától és okosságától reméli, amelynek győzedelmeskedni kell a jóhiszemű elfogultság és a roszhiszemű egyéni érdekek fölött.

A jugoszláviai magyarságnak nincsenek kifelé irányuló törekvései. A magyarság, amelyet a szeretet, az élet és a munka köt Jugoszláviához, megdöbbenéssel látja és olvassa, ha külföldi politikusok úgy akarnak politikai sikereket elérni, úgy akarják a hazafiságban egymást tullicitálni,

hogy a magyar kisebbségek sorába avatkoznak bele s ezáltal ártó szándék nélkül is ártanak az utódállamok magyarságának, mert megakadályozzák a bizalom kikristályozódását.

A magyarság úgy érzi, hogy tények miriádja szól amellett, hogy vele szemben a bizalmatlanság jogosulatlan s most, amikor közel van a hetedik évfordulója annak, hogy új hazájában él,

elérkezettnek hiszi a t az időt, hogy az állam ereje és hatalma csak azokat sujtsa, akik bűnösök. Állam és törvény vegye szeretettel védelmébe — egyforma védelmébe — azokat, akik itt élnek, becsülettel s verejtékezve dolgoznak s akiknek munkájából a hazára is üdvösség fakad. Vegye védelmébe, fogadja szeretetével, ha mindjárt a nemzetiségi kisebbségekhez tartoznak is.

Egy hétre elnapolták a parlamentet

A rokkanttörvényjavaslatot általánosságban elfogadták Kombinációk a kormányrekonstrukcióról

Radics Istvánnak Beogradba való visszatéréséhez — mint a *Vecsernje Vreme* péntek esti száma jelenti — politikai körökben érdekes kombinációkat fűznek. Radics vasárnap, vagy a jövő hét elején érkezik Beogradba, amikor Öfelsége is visszatér a vadászatról. *Politikai körökben Radics Istvánnak beogradi tárgyalásaitól a kormány rekonstrukciójának elintézését is várják.* Egyes hírek szerint Pasic miniszterelnök az utóbbi időben hajlandónak mutatkozott a kormány rekonstrukciójára, amit a radikális klub több előkelő tagja is sürget. *A kormány új tagjai, hir szerint, Jovanovics Ljuba és Zsitkovics Ljuba lesznek, akik fontos reszort-tárcákat fognak átvenni.* A rekonstrukció következtében a mostani kormány egyes tagjai kiválnak a Pasic-Radics kabinetből. Azt, hogy Radics István melyik tárcát fogja átvenni, még nem állapították meg véglegesen, annyi azonban bizonyos, hogy *fontos tárcát fog kapni, valószínűleg az építésügyi tárcát, amit ő maga kívánt.*

A *Vecsernje Vremenek* ez a jelentése megerősíti a *Bácsme gyei Naplónak* a kormány rekonstrukciójáról egy héttel ezelőtt közölt információját.

A parlament ülése

A parlament pénteki ülését délelőtt féltilzenegykor nyitotta meg Szubotics elnök. A kormány részéről Pasic miniszterelnök, Superina, Radics Pavle és Simonovics miniszterek voltak jelen. A napirend előtt Kokanovics Cséda földmivességi képviselő javaslatot terjesztett be, hogy a parlament mondja ki a sürgősséget a boszniai kmettek megváltásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Radics Pavle agrárminiszter válaszában kijelentette, hogy nem látja szükségét a sürgősség kimondásának, mert ezt a kérdést megfontoltan kell rendezni. Szerinte a földmivességi párt kommunista agitációt folytat, amikor ezt a kérdést sürgeti.

A miniszternek e szavainál nagy vihar tört ki és Kokanovics képviselő felháborodva kiáltotta a Radics-párt felé:

— *Nem mi voltunk Moszkvában, hanem az önök vezére!*

A parlament elvetette a javaslatot és nem mondta ki a sürgősséget

a törvényjavaslatra. Ezután áttértek a napirenden szereplő rokkanttörvény tárgyalására. Miután az általános vitához nem jelentkezett több szónok, Simonovics szociálpolitikai miniszter emelkedett szóásra, hogy reflektáljon a vitában elhangzott észrevételekre. Először Behmen dr. kifogásaival foglalkozott és hangsúlyozta, hogy a rokkantak támogatása céljából létesített nemzeti alapnak autonóm-jogokkal való felruházása sok visszaélésre adna alkalmat és külön hivatalnok-apparátust igényelne, aminek kiadásai rokkantak rovására mennének. A rokkantegyesület vezetősége — mondotta a miniszter — különben sem állt mindig hivatása magaslatán. Visszautasította azt a vádat, hogy a nemzeti alapot kortescélokra fogják felhasználni, erre egyetlen szociálpolitikai miniszter sem lenne kapható. Arra a követelésre nézve, hogy vegyék revízió alá a rokkantakat, kijelentette, hogy ez ugyanarra vezetne, mint a dobrovoljacok fölötti revízió, mert amíg a katonakönyvek szerint összesen 50.000 volt a dobrovoljacok száma, addig ma 100.000 ember élvezi a dobrovoljacoknak járó jogokat. Visszautasította végül Bazalanak azt a vádját, hogy a javaslat különbséget tesz a szerbiai és montenegrói, valamint más tartománybeli rokkantak között. Ez nem áll, nem is volna hajlandó különbséget tenni a rokkantak között, csupán a tisztekre vonatkozólag volt elkerülhetetlen bizonyos megkülönböztetéseket tenni. Kérte a parlamentet, hogy fogadja el a törvényjavaslatot.

Vuics Dimitrije földmivességi képviselő a miniszter szavaira. Megemlítette, hogy az egyik beogradi lap kimutatása szerint nyolcvanezer azoknak a száma, akik jogtalanul élvezik a rokkant-segélyt és ezért ragaszkodik az ellenzék a revízióhoz.

Bazala dr. horvát federalista ismételt hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat disztigáló a különböző tartománybeli rokkantak között és erre vonatkozólag hivatkozott a javaslat egyes intézkedéseire.

Az elnök ezután szavazást rendelt el. A jelenlevő 240 képviselő közül 181 a törvényjavaslat mellett

63 pedig ellene szavazott, így tehát a parlament általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot. Az elnök déli egy órákor bezárta az ülést és a parlament következő ülését november 5-én délelőtt tíz órára tűzte ki, amikor megkezdik a rokkant-törvény részletes tárgyalását.

A szlovákok iskolái

A radikális klub csütörtöki ülésén dr. Radivojević Jován szerémségi képviselő javaslatot nyújtott be az iskolatörvényvel kapcsolatban, hogy a szlovák kisebbségnek anyanyelvükön való iskoláztatását biztosítsák. Radivojević ezt olyan módon kívánja elérni, hogy az államnyelvű iskolákban ott, ahol szlovákok laknak, párhuzamos osztályokat állítsanak fel a szlovákok részére. A vajdasági képviselők részéről élénk vita fejlődött ki Radivojević javaslatáról és később a klub többi tagjai is megbeszéléseket folytattak Radivojević érdekes indítványáról.

A konkordátum-tárgyalások

Pénteken délelőtt a külügyminisztériumban Nincsić Momcsilló dr. külügyminiszter elnökletével hosszúságú konferencia volt, amelyen Trifunović Misa vallásügyi, Radics Pavle agrárreform-miniszter, valamint Smolčić Josip vatikáni követ vettek részt. A tanácskozáson a Vatikánal folyó konkordátum-tárgyalásokról volt szó. Smolčić követ a legközelebbi napokban visszatér Rómába, ahol a konkordátum-tárgyalások folytatása végett érintkezésbe lép az illetékes vatikáni körökkel.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság pénteken délután öttől fél nyolc óráig ülést tartott. Az ülésen megválasztották a panasz és kérvény-albizottságot, amelynek tagja lett hat radikális, három Radics-párti és hat ellenzéki. Ezután rátértek a beogradi állami színház bevételi-fölöslege hovaforrásának kérdésére. Setyerov Szlavkó felszólalásában kifejtette, hogy bevételi-fölöslegről nem lehet szó, hanem inkább újabb hitelek, miután a színháznak egyáltalán nem is volt bevételi-fölöslege. Stojadinović pénzügyminiszter válaszolt Setyerovnak és kijelentette, hogy csak a most megszavazott összeget fordítják meghatározott célokra: régi adósságok törlesztésére és két új opera előadására.

A bizottság ezután a reparációs cigarettákról szóló szabályrendeletet tárgyalta le. A vitában résztvettek a pénzügyminiszteren kívül Setyerov demokrata, Baljics muzulmán, Uroics és Zsanics horvát federalisták és mások. Az ellenzéki szónokok valamennyien tiltakoztak a reprezentációs cigaretták kiadása ellen és azt indítványozták, hogy csak a monopóliumigazgatóság személyzete és a szabályrendeletben megjelölt egyéb hivatali személyek vásárolhassanak reprezentációs cigarettákat féláron. A vita közben Uroics így szólt:

— A hivatalnokok inkább aktákat intézzenek, mint ingyen cigarettákat osztogassanak.

A pénzügyminiszter újabb felszólalása után a bizottság szótöbbséggel elfogadta a szabályrendeletet Setyerov Szlavkónak azzal a módosító indítványával, hogy a pénzügyi bizottság tagjai a reprezentációs cigarettákból nem kaphatnak.

Radonics Jován elnök bejelentette, hogy az állami autók használatáról szóló pénzügyminiszteri jelentést nem terjesztheti be, mert még nem készült el.

Zsanics horvát federalista fölemlítette, hogy a Szerémségben harácsot szedtek a főispáni autóra és az összegyűlt pénzből háromszáznolcvanezer dinárért luxusautót vásárol-

tak. Hasonló eset történt Bácskában is, ahol a községekre kivetett illetményekből vettek autót a noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság számára.

Stojadinović pénzügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a szerémségi főispán autótartási ügye a belügyminisztérium hatáskörébe tartozik, ebben tehát nem nyilatkozhatik. A noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság autóvásárlását nem hagyta jóvá és a községek a behajtott összegeket visszakapják.

Fuzionálnak a horvát ellenzéki pártok

Zagrebből jelentik: Szombaton ünneplik Zagrebben a horvát szabor helyiségében Kvapernik Eugénnek századik születési évfordulóját. Az ünnepség alkalmából fontos politikai akcióra készülnek az ellenzéki horvát politikusok. Az ünnepség szónokai közt szerepel dr. Horvat Alekszandar, az ismert történettudós és dr. Bucš István disszidens Radics-párti képviselő is, résztvesz továbbá dr. Horvat Rudolf, a Frank-párt vezére is. Ez alkalommal létre fog

jönni a luzió a horvát köztársasági parasztpárt és a horvát jogpárt között. Megbízható helyről szerzett információ szerint ezen a gyűlésen a két párt ki fogja mondani az együttműködést horvát köztársasági- és parasztblökk néven. Az új politikai alakulathoz hár szerint csatlakozni fog a Zajednica, illetve a federalista szövetség egy része is. Az új blokk célja, hogy ismét megalakítsa az országos horvát frontot, a Radics-pártnak a választás előtt hirdetett programjával.

A független demokraták a tartományi és községi választásokért

A független demokrata képviselői klub pénteken délután ülést tartott, amelyen a pénzügyi bizottság munkáját vitatták meg. Pribicević Szvetozár referált a képviselőknek az általános politikai helyzetéről, a melyről a vitát a klub legközelebbi ülésén folytatják. A független demokraták követelik, hogy a tartományi választásokat minél előbb írják ki és tiltakoznak a községi választások halogatása ellen.

Gyakorlat közben lelőttek egy német tábornokot

Egy eltévedt gépfegyvergolyó okozta a végzetes balesetet A gyakorlatot a hadügyminiszter nyomban lefuvatta

Berlinből jelentik, hogy a jüteborgi tüzérsgyi lőtér csütörtökön délután éles töltenyel gyakorlat volt, amelynek során egy eltévedt golyó halálosan megsebesítette Müller tábornokot, a IV. hadosztály parancsnokát, aki a gyakorlatot irányította.

A kora délutáni órákban kezdődött a gyakorlat vegyes fegyverekkel, éles töltenyel. A támadó gyalogság első vonalában volt a gyakorlat vezetője és a gyakorlaton résztvevő tiszték, köztük Müller altábornagy. Az a távolság, amelyen a nehéz gyalogsági gépfegyverek lőttek, ezer méternél több volt. Hirtelen Müller tábornok, akit az oldalán lövés ért, összeesett és nyomban megállapította, hogy a nagy távolságról leadott gépfegyverlövés átütötte a tábornok főtüdőjét és azonnali halált okozott. A szerencsétlenségért felelőssé lenni, az eddigi megállapítások szerint,

senkit sem lehet. A szakértők azt állítják, hogy tulságosan kevés löporral töltött lövedék okozta a végzetes rövidtávú lövést.

Gessler hadügyminiszter, aki a gyakorlaton szintén jelen volt, nyomban lefuvatta a gyakorlatot.

Pénteken délelőtt koporsóba helyezték és katonai diszkisérettel Drezdába szállították Müller tábornok holttestét. Ott lesz a temetés nagy katonai pompával.

A golyó, amely a tábornokot érte, jobboldalába furódott és a balcsipőben akadt meg. A furta a májat és széttepte a hasüregben a főtüdőret. Az orvosok véleménye szerint a halál egy-két percen belül állott be.

Lovag Höraus vezérkari alezredes, a kasseli II. hadkerületi parancsnokság törzskarának tisztje, szintén megsebesült és a jüteborgi katonai kórházban ápolják.

November elsején

— hogy is szokták ezt írni? — új előfizetés nyílik a Bácsmegyei Naplóra.

Huszonhetedik évfolyama felé közeledik a Bácsmegyei Napló s a huszonhét évnek nincs egyetlen napja s egyetlen lapja sem, amelyre ne nyugodt öntudattal nézhetnénk. A Bácsmegyei Napló mindig a megértést, a türelmet hirdette s ártó szót, amellyel a Bácsmegyei Naplót írták.

A Bácsmegyei Napló mindig önzetlen és mindig tisztességes volt s mindig az igaz ügynek álltak rendelkezésre hasábjai.

Szégelyünk kellene magunkat, ha huszonhat év becsületes munkája után s annyi igazságtalan üldözöttség után minden ellenünk irányuló rosszakarat s felénk szórt rágalom közepette, nem számíthatnánk nyugodtan olvasóink mindent feledtető szeretetére és lelkes támogatására.

A Bácsmegyei Napló nem kér, nem kap és nem fogad el támogatást mástól, csak az olvasótól, akinek a támogatásáért becsületes, jó, megbízható, érdekes ujságot ad.

Az ujság szerkesztésben állandó fejlődésnek kell lenni, mert az ujság

az élet tükre s az életben is állandó a fejlődés. Mi azt az anyai erőt, amit olvasóink szaporodása és támogatása jelent számunkra, arra használjuk, hogy formában és tartalomban egyre jobb lapot adjunk, amely az ország és a világ eseményeiből mindig többet és többet ölel fel és gyorsan, pontosan, megbízhatóan közli olvasóival.

Amikor kedvezményeket adunk olvasóinknak, hogy előfizetésre serkentjük őket, akkor is az vezet bennünket, hogy a rendelkezésünkre álló anyagi eszközök fokozásával a fokozott anyagi igényeket is kielégíthessük.

Kedvezményeink, amelyeket az új évnegyedben nyújtunk előfizetőinknek a következők:

1. minden előfizető, aki negyedévre 150 dinárt előfizet, kap 200 dinár értékű bevásárlási szelvényt, a mellyel az előfizetési nyugtán megjelölt cégeknél 5%-kal olcsóbban vásárol;

2. minden tizedik, huszadik, harmincadik stb. előfizető készpénzben visszakap 50 dinárt;

3. minden századik, kétszázadik,

háromszázadik stb. készpénzben kap 250 dinárt;

4. minden ezredik, kétezredik, háromezredik stb. készpénzben kap 4000 dinárt;

5. a tizezredik készpénzben kap 20.000 dinárt;

6. a huszezredik készpénzben kap 30.000 dinárt.

Összes előfizetőink s állandó olvasóink közt márciusban

ötven értékes nyereményt sorsolunk ki.

Azoknak az olvasóinknak, akik nem előfizetők, hanem példányonként veszik a lapot, november 1-től naponta

két darab egyenként ötszáz dináros jutalmat

tűzünk ki, amelyet megnyerhet az, akihez az a példány kerül, amelyben valami eltérés van a többi példánytól.

Az első ilyen példányok vasárnap kerülnek forgalomba s a keddi példányban írjuk meg, hogy mi volt az eltérés.

Özvegy Tutankhamenné férjhez akart menni

A partiból nem lett semmi, mert a völegény apja ellenezte

Londonból jelentik: Speiser Archibald archeológus, a pennsylvániai egyetem tanára megfejtette azoknak a fölírásos tábláknak titkát, amelyeket Tutankhamen sírjában találtak. A köfelírások Tutankhamen özvegyétől erednek s az van bennük, hogy az özvegy királyné a fáraó halála után újból férjhez akart menni. A Hettiták királyának több fia közül az egyiket szerette volna férjének, de a király nem akart a házasságba beleegyezni.

A felírások tulajdonképpen levelek, amelyeket Tutankhamen özvegye a Hettiták királyához intézett. Az első levél szövege ez:

— Férjem meghalt. Nincs fiam. Neked sok fiad van. Add nekem egyik fiadat, aki férjem lehetne. Nem vehetek magamnak rabszolgát férjnek. Ettől félek.

A másik levélben, amely szintén kőtáblára van vésve, Tutankhamen fáraó özvegye bővebben fejt ki kérését és megígéri, hogy hercegi férjét királyi méltóságra fogja emelni.

A kecsgetető ajánlat ellenére sem lett a partiból semmi, mert a völegény apja nem adta beleegyezését a házassághoz. Hogy miért nem, az épp oly rejtély, mint az, hogy özvegy Tutankhamennének ezek a levelei hogy kerültek férje sírjába?

Feldaraboltak

egy rendőrt

Borzalmas gyilkosság Lipcsében

Lipcséből jelentik: A rendőrség csütörtökön éjjel értesítést kapott, hogy Völkel Ottó, rendőr lakásából a szomszédok segélykiáltásokat hallottak. A rendőrség megindította a nyomozást, feltörték Völkel lakásának ajtaját és behatoltak a konyhába, ahol borzalmas látvány tárult a nyomozó hatóságok elé. A konyha padlója tele volt vérgomokkal, a rendőr borzalmasan megcsontított törzsét a kredenben találták meg, míg fejét és két karját egy nagy üstben találták meg, amely alatt már égett a tűz.

A rendőrség letartóztatta Völkel feleségét, aki bevallotta, hogy a gyilkosságot ő követte el bátyja segítségével, aki lodzi rendőrtisztviselő és azért jött Lipcsébe, hogy segítsen neki végezni a férjével. Éjjel támadtak rá a rendőre, agyonverték, azután levágták a fejét, két karját és két lábát. A gyilkosságot azért követték el, mert Völkel brutálisan bánt a feleségével.

A gyilkos testvérpárt letartóztatták.

KISEBBSÉGI ÉLET

A bukaresti nőkongresszussal a bukaresti sajtó élénken foglalkozik. A Neamul Romanesc, Jorga professzor lapja úgy találja, hogy ez a bukaresti kongresszus a legjelentősebb lépés, mely a Románia területén élő nemzetek testvériesülése felé történt. A Cuvantul többek között a következőket írja: »A kisebbségi nőegyletek Cantacuzino hercegnő felhívására oly módon válaszoltak, amely határozottan meglep bennünket, ha számbavesszük, ebbe a kezdeményezésbe vetett bizalomnak spontán megnyilatkozásait, amelyek a kisebbségi sajtóban megnyilvánultak s ami kifejezésre jutott a kisebbségi kiküldöttek nagy számában.«

*

A kongresszusról hazatérő gróf Bethlen Györgyné nyilatkozott a sajtó képviselőinek. »A Bukarestben lefolyt kongresszusról hazatérve — mondotta — mindenekelőtt őszinte és hálás köszönetemet fejezem ki a román nők nemzeti tanácsának és Cantacuzino hercegasszonynak, hogy testvéri jóbort nyújtva a magyar és más kisebbségi nőegyleteknek, alkalmat adtak panaszaink előadására és azok közös megbeszélésére. Addig is, amíg Kolozsvárt összegyűlve, közszózatunkat hivatalosan is tolmácsolhatjuk, már ezután bensőséges hálánkat akarjuk kifejezni és ígérjük, hogy a magunk részéről mindent meg fogunk tenni az ilyen szépen megnyilatkozott egyetértés kimélyítésére.« A kongresszusról egyébként jegyzőkönyvet vettek fel, melyben határozatként szerepel az is, hogy a magyar nők közös szervezetet fognak alakítani, melynek székhelye Kolozsvár lesz és amely magában foglalja majd Erdély és egész Románia összes magyar jótékony nőegyleteit. A kolozsvári központ tagjai azok lesznek, akiket Bethlen Györgyné Bukarestben bejelentett és ezeken kívül még az egyesített szervezet helyi csoportjainak kiküldöttei. Hasonló szervezetet alakítanak a zsidó, szász és más kisebbségi nőegyletek is.

*

Bezárták még a tavaszon az iskolaiügyi hatóságok az erdélyi Bácsfalva, Türkös és Tatrang luteránus magyar iskoláit. A hétfaluhoz tartozó fenti három község luteránus iskolagondnokság megfeleltette a tanügyi hatóságok végzését. Erre — egész szokatlan újszerűséggel — a gondnokságok vezetőit Bukarestbe hívta a közoktatásügyi miniszter, hogy a bezárások ügyét megbeszéljék. A küldöttség sok költséggel el is utazott Bukarestbe és kihallgatásra jelentkeztek Anghelcsunál, aki azonban nem fogadta a küldöttséget. Erre a hétfalusiak végigkilincseltek az összes ügyosztályokat, teljesen eredménytelenül: egyik helyről a másikra utasították, sehol érdemleges választ nem adtak a bezárásra vonatkozóan. A küldöttség hazatért: végül is otthon aztán megkapták a szokásos választ: az összes magyar gyerekeket belekényszerítették a hatóságok a román állami iskolába.

*

A marosvásárhelyi református egyháznak két malma volt, amelyek gátjait amikor a villamostelepét építették, átengedte a városnak. Az átengedett területekért és más értékekért a villanyüzemről malmai hajtására ingyenes elektromosságot kapott és teljesen díjmentesen. A megállapodást a villanyüzem be is tartotta hűségeseen mindaddig, amíg Dandea prefektus egy rendelettel, a szerződés ellenére is, be nem szüntette az ingyenes elektromos hajtóerőt. A református egyház a jogtalan rendelkezés miatt pert indított a város ellen és a tábla az egyház javára döntött. Mintán az ítélet jogerős, a kikapcsolt villanyvezetéket a hatóság és az egy-

ház képviselőinek jelenlétében ünnepélyesen visszakapcsolták a két malomba.

*

Erdély tankönyvrevizora bizalmasan, szóbelileg arra figyelmeztette a kisebbségi felekezeti iskolák vezetőseit, hogy a folyó tanévben csakis olyan tankönyveket szabad használni, ame-

lyeket 1925-ben engedélyezett a kormány. A rendelet végrehajtása olyan nehézségek elé állítja az iskolafenntartó egyházakat, melyek leküzdése szinte lehetetlen, mert megállapítást nyert, hogy az elemi iskolák V., VI. osztályai számára egyáltalán nincsenek olyan könyvek, melyeket 1925-ben approbáltak volna.

A görög csapatok kivonultak a bolgár területről

A bolgár katonai hatóságok megállapították a szenvedett károkat

Szófiából jelentik: A görög-csapatok péntekre virradó éjjel tizenkét óraker a Népszövetség tanácsának rendelete értelmében

küiritették a megszállott bolgár területeket és még a megjelölt határidő, reggeli nyolc óra előtt átlépték a határt.

Délután egy óraker mentek át az eddigi demarkációs vonalon a bolgár katonai hatóságok. A megszállás alól felszabadult falvakban, így Marikostonovóban, amely közvetlenül a görög előőrsök vonala előtt fekszik, nagy pusztításokat észleltek. A görögök kifosztották a boltokat, erőszakkal behatoltak a házakba s ahol zárt ajtókat találtak, befeszítették. Az istállók üresek, az állati takarmány mindenütt szét van szórva.

Marinopolban az elvonult görög csapatok magukkal vitték az egész termést,

a gyapjúkészleteket pedig, amelyből ennek a vidéknek népe él, az uccasarába taposták. A legtöbb faluban nincs szarvasmarha, csak néhány háromfi maradt a házakban. A nép még nem tért vissza. Kula helységben mindössze két öreg férfit, egy asszonyt és három gyermeket talált a bizottság.

Pénzbeli értékben kifejezve nem nagy összeg az, ami kárt a görög ágyúk okoztak, mert ezek a macedóniai falvak nagyon szegények, de a lakosság mégis súlyosan károsodott, mert mindene elpusztult. Az it-

teni szegény nép szőnyegszövéssel foglalkozik. A görög katonák a félbemaradt szőnyeget bajonettekkel összevissza szurkálták vagy földarabolták a szővőszékek rámaiban.

Kegyetlenkedéseknek, amikről rémhírek terjedtek el, nem találta nyomát a bolgár bizottság.

A szófiai amerikai ügyvivő délután ideérkezett, hogy utána nézzen a menekült bolgárok sorsának és a megszállás alól felszabadult bolgár helységeket meglátogassa.

Hivatalos görög jelentés a kivonulásról

Athénből jelentik: A kormány hivatalos táviratban jelentette a Népszövetség tanácsának, hogy a meghatározott időben a görög csapatok kiirították a megszállott bolgár területeket és a kiirítás teljesen végre van hajtva.

A bolgárok jelentése

Szófiából jelentik: A görögök kiirították a bolgár területet s a felszabadulás után hivatalosan megállapították, hogy a legnagyobb pusztítást a görög ágyúk Ljahoovo és Petrica falvakban okozták és hogy a benyomuló görög csapatok elől több mint 12.000 bolgár menekült el.

Nyolc bolgár határőrségi katonát megölték a görögök, két tiszt, hat közlegény és hét népfőlkelő megsebesült, hét katona görög fogságba esett. Petricsben hat asszony és két gyermek sebesült meg.

Sarraill tábornok césaromániában szenved

Katonai államot akar alapítani Kisázsiaiban
A franciák újabb veresége Szíriában

Londonból jelentik: Az angol-szász népek fel vannak habozva a damaszkuszi vérontás miatt s úgy a londoni, mint a washingtoni kormány is felszólalt Párisban.

Briand pénteken angol hírlapíróknak, akik azt tudakolták, hogy milyen újabb hírek jöttek Damaszkusból, nyomatékosan kijelentette, hogy csak olyan feltétel alatt lép be az új kabinetbe, ha Painlevé beváltja többszörszörösen tett ígéretét és most már haladéktalanul megfosztja Sarraill tábornokot Szíria főkormányzói tisztétől. Ezt az ígéretet — mondotta Briand — Painlevé most még egyszer megpecsételte.

Sarraill tábornok görcsösen ragaszkodik a főkormányzói álláshoz, aminek különös története van. Több londoni lap megírja, hogy a világháború idején, mikor Sarraill volt a Balkánon az angol és a francia haderők főparancsnoka a szalonikii fronton, nagyzási mániába esett, a mely gyakran pszichopatológus tünetekkel járt és arrogáns viselkedése különösen az angol parancsnokokkal szemben olyan türelmetlenné vált, hogy angol kivánságra visszarendelték a frontról.

Köztudomású Sarraillról, hogy arról álmódzott, hogy — miként Mik-

sa mexikói császár — francia csapatokkal katonai államot fog teremteni Ázsia területén.

A londoni lapok megjósolják, hogy Sarraill nem fog engedelmessé válni, ha Painlevé miniszterelnök visszarendelési parancsot küld neki s miatta az új francia kabinetnek még sok gondja lesz.

Az angol konzul Damaszkuszban közvetlenül Sarraill tábornokhoz fordult és mert új bombázástól féltette a lakosságot, megkérdezte tőle, hogy mik a tervei. A francia főparancsnok napoleoni göggel azt válaszolta, hogy a legközelebbi napokban nem fogja ismét ágyuztatni Damaszkuszt.

A párisi lapok riasztó hírekkel vannak tele és azt írják, hogy a druz kelés óta a franciák vesztesége halottakban haterzerre tehető. A Journal szerint Sarraill tábornok visszahívása a legrövidebb időn belül meg fog történni. Utóda valószínűleg Berenguer szenátor, a szenátus előadója lesz, polgári biztosí minőségben.

Párisból jelentik: Beyruti jelentések szerint a druzok egy francia hadoszlopot, amely Gamelin tábornok vezetése alatt három ezrednyi gyalogságból, továbbá lovasságból és tüzérségből állott Damaszkusz-

nál visszavonulásra kényszerítettek. Visszavonulás közben a hadoszlopot a szíriai sivatagban a beduinok támadása válságos helyzetbe hozta és a franciák nagy veszteségeket szenvedtek. A csapatoknak csak egy része tudta magát Damaszkusz irányában átvágni.

Sarraill tábornok megcáfolja azt a hírt, hogy a druzok Gamelin tábornok csapatait körülzárták volna és a veszteségekről elterjedt híreket túlzottaknak jelenti ki.

Jeruzsálemi jelentések Damaszkuszt halott városnak írják le, amely olyan, mintha földrengés pusztította volna el. A forgalom teljesen szünetel. A szegény katonák a templomokat istállóknak használják.

Macdonald nyilatkozata európai tanulmányutjáról

Közép- és Kelet-Európában nagy a bizonytalanság

Londonból jelentik: Macdonald Brüsszelben interjút adott egy angol újságíróknak európai benyomásairól, Macdonald elmondta, hogy tapasztalatai szerint Közép- és Kelet-Európában aggasztóan nagy a bizonytalanság politikai, pénzügyi és gazdasági téren. A gazdasági élet a közép- és keleteurópai országokban zűrzavaros, mindenféle nyomorúságot látott, a vámsorompók pedig akadályozzák a gazdasági stabilitás helyreállítását, a népek boldogulását.

— Nem szabad abban a hitben ringatóznunk — mondotta — hogy Locarno már megoldotta Európa igazi problémáit. Ha egyszer ismét a háború réme fenyegetné Európát, az bizonyosan Kelet felől támadna.

A továbbiakban kifejtette Macdonald, hogy Locarno csak az első lépés volt a genfi jegyzőkönyv elfogadása felé. Ebből a szempontból örömdetes, az angol munkásság tehát meg fogja szavazni a biztonsági szerződéseket. Nagy vívmánynak tekinti, hogy Németország most már hamarosan belép a Népszövetségbe, de ezt az intézményt mindaddig tökéletlennek tartja, míg Oroszország kívül marad a Népszövetség keretein. Locarno eredménye kizárólag attól függ, hogy maga után fogja-e vonni a végleges leszerelést. Ennek feltételül el kell következnie, mert türelmetlen dolog, hogy csak a világháború legyőzötteit szereljük le.

A telepítést új alapokra helyezik

Elsősorban a helyi földnélküliek kapnak földet

Beogradból jelentik: A szükséges hiányában fennakadt telepítések folytatására az agrárreformminiszteriumban új tervet dolgoztak ki, amely szerint a telepítést az eddigiektől eltérő elvek alapján fogják végrehajtani.

A terv szerint elsősorban a helyi földnélkülieket fogják kielégíteni, azután azokat a telepeket, akik már a helyszínen vannak és csak harmadsorban a dobrovójácokat. Gondoskodni kíván az agrárreformminisztérium arról is, hogy a már birtokban lévő telepesek felépítsék házaikat, mert a múlt nyáron telepített kilencezer család közül csak háromezer családnak van lakóháza.

Mindenekelőtt az albán határaiakat telepíteni. Eddig huszezer montenegrói és sumadai család telepítési kérvénye érkezett az agrárreformminisztériumhoz.

A telepítések költségeit az agrárbevételekből akarják fedezni. Ezek a bevételek a legelői bérek, a fakultatív földeladásokból befolyó jövedelmek és öt százalék az állami erdők kitermeléséért eladási árából.

Megnyilik

a szubotcai iskolai poliklinika

Markovics Lázár dr. novisadi egészségügyi felügyelő a tanulói ifjúság higiénikus neveléséről

A novisadi egészségügyi felügyelő a szubotcai *Bezeredy*-féle házban elhelyezett diszpanzer kertjében iskolai poliklinikát létesített, amely azért nem nyílt meg eddig, mert nem volt a poliklinika vezetésére alkalmas orvosi személyzet. Most ez a kérdés is megoldódott és az iskolai poliklinika megnyitása rövidesen megtörténhetik.

Markovics Lázár dr. egészségügyi felügyelő az első vajdasági iskolai poliklinika rendeltetéséről a következőket mondotta a *Bácsmegyei Napló* munkatársának:

— A szubotcai iskolai poliklinika készen áll, csak hiányoztak a vezetésére alkalmas orvosok, de a szubotcai városi főorvosi hivatal épp ma értesített arról, hogy a poliklinika vezetőjéül dr. *Rukavina József*, szubotcai orvos kinevezését ajánlja, míg a fogorvosi teendőket ellátására dr. *Andrijevics Andra*, szubotcai fogorvost hozta javaslatba. Még a mai napon felterjeszttem a javaslatot a közegészségügyi miniszterhez és mihelyt kinevezésük leérkezik, a poliklinika máris megkezdheti működését.

— Az iskolai poliklinika azt a célt szolgálja, hogy megvizsgálják egyelőre az elemi iskolai tanulókat — később sor kerül a középiskolákra is — hogy milyen a fizikai fejlettségük, súlyuk, nagyságuk, mellkasuk szélessége. A poliklinika orvosa ezenkívül természetesen főfigyelmét a gyerekek egészségügyi állapotára irányítja, vajjon nincs-e köztük fűdőbajos, trachomás, csontmirigyben szenvedő vagy valamilyen más járványos beteg és amennyiben ilyenekre talál, nyomban elhelyezi az illetőt valamelyik tüdőbeteggondozóba vagy a betegségének megfelelő intézetbe. Az intézet orvosa állandóan figyelemmel kíséri a gyerekek szociális viszonyait, gyakran megvizsgálja a szülők lakását, hogy egészséges lakásokban laknak-e, hányan laknak egy lakásban, fűrésztik-e

a gyerekeket és általában gondoskodás történik-e a gyerekek higiéniai ápolásáról. A vezetőorvos megismerteti a gyerekeket a higiénia legelemibb követelményeivel és tájékoztatja egészségük ápolása felől, az üdülésre szorultakat elhelyezi valamilyen üdülőtelepen: *Lo-crumban*, *Novi Marovon* vagy a december elsején a *Venacón* megnyíló üdülőtelepen.

Az egészségügyi felügyelő a Szubotica várossal abban az irányban is, hogy az iskolai poliklinikán hideg zuhanyfürdőt és meleg medencét létesíthessünk. Az egészségügyi felügyelő az ingyenesfürdő céljaira szükséges teljes zuhanyberendezést rendelkezésére bocsátja a poliklinikának, csak éppen a

városnak kell gondoskodnia üzemeltetéséről. Szó lehet arról is, hogy a szubotcai munkásbiztosító pénztár is járuljon hozzá a fürdő fenntartásához, ami által tagjainak ingyenes zuhanyt vagy meleg medencefürdőt nyújthatna. A fürdőt tavaszra már üzemben is helyezik.

— A novisadi egészségügyi palotában még ezidén ingyenes jégpályát, tennisz- és játszótérrel csinálunk a tanulói ifjúság számára és itt is ugyancsak zuhany- és medencefürdőt szándékozunk létesíteni.

— A sportegyleteknek díjtalanul adunk klubhelyiségeket és azon vagyunk, hogy az ifjúság sokat sportoljon, fejlődjék és törődjön az egészségével.

A száz éves Matica

A Matica vasárnap fontos napirenddel közgyűlést tart Pünkösdkor lesz a centennárium — Vajdasági muzeum

Uj palota — A Matica könyvnyomdát vásárol

A Noviszadon székelő *Matica Szrpszka* vasárnap délelőtt kilenc órára fontos napirenddel rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amely iránt — tekintettel a napirend nagy fontosságára — szokatlan érdeklődés nyilvánul meg.

A Matica vasárnapi közgyűlésének napirendjén szerepel a *Natosevics* néven ismert és a *Tanítók Rt.*-nek tulajdonát képező modern nyomdai, könyvkiadói- és könyvkereskedői vállalat megvásárlása. A Matica már hónapok óta tárgyal a *Natosevics Rt.*-al, mely legutóbb *Kulturpedagógiai Társulattá* alakult át és a mely ennek folytán épp azon van, hogy a *Natosevics Rt.*-nek passzívait kifizesse és a részvényeket visszaváltsa. A Matica azonban az azzal a tervvel foglalkozik, hogy nem várja be ezt a hosszadalmas pénzügyi tranzakciót és már előbb akar a vállalat tulajdonába jutni és anyagi eszközökkel akarja a *Kulturpedagógiai Társulatot* segíteni. A Matica a vállalat átvételével azt

akarja elérni, hogy saját kiadmányait saját nyomdájában állítsa elő. A könyvkereskedés fenntartása vagy megszűnése ügyében a Matica csak később fog dönteni.

A napirend másik fontos tárgya a *Matica új palotájának kérdése*, amelyet az új közti hid jövő évre várható elkészülte és ezzel kapcsolatban a Szabadságtérrel épp a Matica jelenlegi épületénél történő új uccanyitása tesz aktuálissá. Az új uccanyitás folytán a Matica épületéből két méteres sávot hasítanak le, amelynek kártalanítása fejében a város, a főtérről párhuzamosan, a Matica épülete mögött nyitandó keresztutcában megfelelő értékű telket enged át a Maticának. A két méteres sáv igénybevétele azonban szükségessé teszi a Matica jelenlegi épületének teljes lebontását és új épület emelését. *Popovics Dáka* építész-mérnök a Matica megbízásából már el is készített egy tervrajzot, amely a Matica új palotájának elhelyezésére és építésére

vonatkozik. A Matica vasárnapi közgyűlésén fog a tervvel — amelyről azok, akik látták, nagy elragadtatással nyilatkoznak — elvben foglalkozni és ha elfogadja, a közgyűlés a végleges építési terv elkészítésére ad megbízást, amelyről egy későbbi közgyűlés fog dönteni.

A vasárnapi közgyűlés fogja a jövő év pravoszláv pünkösdjére, június 20. és 21-ére tervezett centennárium-ünnepély előkészületeit megállapítani. Annyi máris bizonyos, hogy a Matica százéves jubileuma mesze ki fog emelkedni a helyi ünnepélyek keretéből és azon nemcsak az egész ország tudományos világa, de bizonyosan a külföld, főleg a szlávtság minden irodalmi testülete és nagysága résztvesz.

A Matica legközelebb az új egészségügyi palota helyiségeiben megrendezi a Dunán és a Száván inneni szobrászok és festők kiállítását, amelynek az ad különös jelentőséget, hogy felöleli a Dunán és Száván inneni szláv művészeknek a tizen-nyolcadik század óta produkált művészeti termékeit.

A *Vuics Jócó*-féle muzeummal kapcsolatban néhány vajdasági lapban tévesen volt megírva, mintha a nagylelkű adományozó csak kölcsönként engedte volna át nagyerékű muzeumát a Maticának.

Ezzel szemben dr. *Maletin Márkó*, a Matica tudós főtitkára a *Bácsmegyei Napló* munkatársának kijelentette, hogy a szentái muzeumot *Vuics Jócó* a Matica védnöksége alá helyezte, azt Noviszadra átszállítja és annak fenntartásáról gondoskodik. A Matica mint *Vuics Jócó* alapítványt fogja a muzeumot kezelni és annak vezetésére patronátust fog kinevezni. A muzeum mindenesetre Noviszadon marad.

A muzeum elhelyezésére a Matica a város által lehasított épületsávról cserébe adandó telekre díszes muzeumot emel, amely a *Vajdaság muzeuma* lesz és ott talál elhelyezést a *Vuics-gyűjtemény* is.

Kaland

Írta: Nagy Lajos

Az a nap, amelyen ez a kis történet kezdődött, nem volt szerencsés. Sőt megmondom nyíltan, azon a napon csöstiül hullott rám a csapás. Nem sorolom fel a sok mindenféle bajt, ami ért, nem akarok brillirozni, kezdve a kis rosszakkal s végezve a harsonázó tragédiákkal. Egy-két eseményt ragadok csak ki az ádáz zuhatagból. Nem volt pénzem s azt a pénzt, ami bizonyosnak állt a házhoz, nem kaptam meg, — ez egy. A legjobb barátom diszkrétan közölte velem, hogy a nő, aki nagyon is tetszett nekem, azt mondta rólam, hogy hosszú orrom van, ez pedig igaz, tehát baj, — ez kettő. Harmadszor pedig: volt egy kis barátom, fiatal és szép, de hüvös volt, komiszkodott is velem, meg kellett állapítanom, hogy nem szeret, — összeveszttem vele s tudtam, hogy örökre elvesztettem őt.

Abban a lelkiállapotban vergődtem, amikor az ember megveti önmagát, mert még mindig nem lett öngyilkos. És komolyan gondolkoztam az öngyilkosságról. Hogy jobban tudjak gondolkodni, mindenestre betértem egy kávéházba. Éjfél után járt már az idő, a kávéház csaknem üres volt, leültem egy famelletti asztalhoz. Háttal ültem a falnak, két könyökömre támaszkodtam, fejemet a tenyereembe ejtettem az orrom megnyúlt, a szemem kidülledt, feketéztem, cigarettáztam, majdhogy sírva

Igen ám, de szemben velem, a kávéház másik oldalán, ablak melletti asztalnál, társaság ült. Férfiak és nők, köztük — már fölfedeztem — egy gyönyörű asszony. Az arca, a haja, a szeme... ó, nem is írom le, képzelje el mindenki a legszebbet! A társaság tagjai csevegtek, nevetgéltek, a gyönyörű asszony komoly volt és felém nézett. A többiek egymással törődtek, legfeljebb néha-néha az ablakon keresztül az uccára vetettek egy-egy pillantást, de a szép asszony nem figyelt rájuk, felém nézett egyszer, felém nézett másodszor, már harmadszor nézett felém, amikor éppen részegen a bánattól, ezt sirtam a pincér arcába:

— Feketét! Még egy feketét!

És már készen volt agyamban a nagyszerű elképzelés: zsebeimbe köveket rakok, felállok a hid párkányára, beveszem a kellő adag moriumot s halántékon lövöm magam. Igen. És éppen ezért nem a végső letörés ernyedtségével, hanem a halálraszántak hősi pózában ültem ott, famelletti kis asztalnál, fájdalomtól izzó lélekkel, de keményen. A gyönyörű nő felém nézett!

Most már tehát negyedszer nézett felém. Ennek a fele, kettő, még tréfa lenne, de négy! — ez már jelent valamit. Nemcsak hogy észrevettem, hanem már érdeklődik is irántam. Egy kissé meglazult öngyilkossági kemény elhatározásom. Mindenesetre a moriumot kidobtam a tervezetből. És lássuk csak: felém néz, ime már ötödször;

a szívem táján kellemes bizsergés. Tehát tetszem neki? Ilyen rohamosan és ennyire! No nem bizom el magam. Mert ha rut nem is vagyok, olyan nagyon szép sem vagyok, hogy valakinek első látásra ennyire fennakadjon rajtam a szeme. Hanem bizonyára úgy áll a dolog, hogy feltűnt neki az én nagy szomorúságom. Ó, az angyal! A gyengéd női lélek, az anyai szív! Ismét felém nézett.

Nem, egyelőre nem löhetem magam föbe. Ezer remény sarjadjik máris bennem. Felém néz megint! Bánatomat, ó, ujjongó örömök lovascsapata rohanja meg mingyárt és jai, porrá tiporja. Zokogni szeretnék a nagy boldogságtól. Ó, én ostoba, hogy egyszerre annyira el tudtam magam hagyni. Hiszen megint felém néz, folyton felém néz, minden tizedik másodpercben felém néz, senkivel a társaságból nem törődik, azok beszélhetnek hozzá, akár egy — bocsánat a tiszteletlen hasonlatért! — beteg olaszhoz. És lehetetlen nem olvasni a tekintetéből. Hiába, ha *Psylander* szebb is volt mint én, de hát tetszem neki. Meglátott, megsajnálta, — és sajnálni annyi, mint félig szeretni. A szeme pedig már ennél sokkal többet mond. Valami állandó fürkésző kíváncsiság feszül benne. A szája körül csaknem mosolygós meglepedettség. Hurrá! Nagyszerű! Tetszem neki, van új nőm. Ezt az angyalt májél előbb lestop-polom. Öntsétek ki a világ minden moriumát! Dobjátok a Dunába a világ minden revolverét! Érdemes

éni, éjletek és szeressétek! Még hogy az a kis taknyos hüvös volt hozzám, merészt hüvösnek lenni, énhozzám — mikor ime, egy valóságos istennő néz felém, kíváncsian, várakozással, fürkésző boldog meglepedéssel, mondhatnám majdnem mosolygó bódulattal. No lám, ez vagyok én! Már vagy ötvenszer nézhetett felém. Na hát, az a tekintet olyan, mint egy kész szerelmi vallomás. Elped értem, jaj.

Éppen ezért a dolog biztos, elromolhatatlan, — tehát mehetek nyugodtan haza, nyugodtan alhatom, majd minden nap eljárak ebbe a kávéházba s ha ismét látom őt, megkezdem az akciót. Nem sürgős.

Hazamentem, lefeküdtem, pompásan aludtam. Másnap nem értem rá, de harmadnap ismét elmentem abba a kávéházba. Éjfél után. Ott ült a kedves társaság, köztük a gyönyörű nő. Leültem, ugyanazon az oldalon, amelyen ők ültek, a szomszédos asztalhoz. Feketét rendeltem és rágyújtottam egy cigarettára. Figyeltem a gyönyörű nőt.

És a gyönyörű nő megint nézett. Minden tizedik másodpercben nézett. Kíváncsian, fürkésző boldog várakozással, meglepedéssel, mondhatom mosolygó bódulattal, epe-dőn. Folyton nézett. Arrafelé nézett, ahol két nap előtt ültem. Engem észre sem vett. Azon a helyen most nem ült senki. De ott, éppen a falban egy éles, tiszta tükrö ragyogott.

Elárvereztek egy négyemeletes palotát Beogradban

Beogradból jelentik: A beogradi házépítési akció súlyosságára jellemző, hogy egymásután kerülnek dobra azok a paloták, amelyeket az utóbbi időben építettek a fővárosban.

Pénteken délelőtt egy Ivics nevű szobafestő négyemeletes palotáját árverezték el. A hatalmas, modern épületet, mely nemrégiben készült el, Ivics kölcsönpénzekre építette föl a Dionir nevű építkezési vállalkozóval. A kölcsön egyrészt, másfélmillió dinárt, betáblázták a palotára, a tulajdonos ezenkívül mintegy ötmillió dinárral adós maradt az építési vállalkozónak is. Az árverésen, amely délelőtt kilenc órakor kezdődött, igen sokan résztvettek és több óras licitálás után az épületet négy millió dinárért a Dionir vállalkozócég vette meg.

A legközelebb újabb palota-árverés lesz. Beograd egyik legnagyobb épülete, a *hétemeletes Pallas-szálló* kerül újra dobra. A szállót egy Talvi nevű mérnök építette tizennyolc millió dinárért és a költségek nagyrésztet bankkölcsönrel fedezte. Az óriási kamatokat azonban nem tudta fizetni, mire a bankok végrehajtást vezettek ellene.

A Varga-pör a Kurián

Hivatalnoksértésért elítélt szuboticali főmérnök — Gyilkossággal vádolt községi pénztárnok

Péntekre volt a noviszadi felelőbírói bíróságnál néhai dr. Varga György és társainak ismeretes kémkedési ügye kiütve, de mert a beidézett tanúk legnagyobb részének az idézés nem volt kiküldethető, a tárgyalást elhalasztották és a felelőbírói bíróság az igazságügy-minisztérium útján diplomáciai úton fogja a közben Magyarországra költözött tanukat kihallgatni.

A szuboticali kerületi törvényszék 1924 május 20-án tárgyalta Szojtkovics Dimitrije kragujeváci származású szuboticali vasúti főmérnök ügyét, aki 1923 decemberében a hadügyminiszterhez intézett beadványában súlyos sértésekkel illette a kormányt és a minisztériumok több tisztviselőjét. A szuboticali törvényszék hivatalnoksértésért *nyolc napi* elzárásra ítélte Szojtkovics főmérnököt, akinek felelőbírói bíróság pénteken tárgyalta az ügyet és másodfokon *megerősítette* az elsőfokú ítéletet, amely ellen az elítélt semmisségi panaszt jelentett be.

1924 augusztus 26-án a bánáti Nibolinc község határában puskalövéstől holtan találták Damaskin Mirkó nibolinci jómódu kisgazdát. A csendőrség által megindított vizsgálat folyamán a *gyanú Pinku Trifun* nibolinci földművesre és községi pénztárnokra terelődött, aki akkortájt épp a község határában volt és akit azzal gyanúsítottak, hogy a megölt Damaskin feleségével viszonyt tart fenn. A belacrkvai ügyészség letartóztatásba helyezte Pinkut, de a belacrkvai kerületi törvényszék *felmentette*, mert semmi bizonyítékot nem talált arra, hogy egyfelől tényleg viszonyt folytatott volna az elhunyt feleségével, másfelől Pinku tanúkkal igazolta, hogy a gyilkosság idejében délután 1—2 óra közt 14—15 kilométerre volt a tett színhelyétől.

A noviszadi felelőbírói bíróság pénteken *helybenhagyta a felmentő ítéletet*, amely ellen az ügyészség semmisségi panaszt jelentett be.

Millerand és Poincaré megüzente a harcot az új Painlevé-kormánynak

A szocialisták meghívták Painlevét a párt konferenciájára

Párisból jelentik: A kamara szocialista pártja csütörtök délután, a mikor már teljes és végleges volt az új Painlevé-kormány névsora, ülést tartott és úgy határozott, hogy *meghívja Painlevét a párt konferenciájára*, azzal a kéréssel, hogy még a parlament összeülése előtt adjon tájékoztatást az új kormány általános politikájáról.

A sajtó melegen üdvözlötte az új kabinetet s általában jó jelnek veszi, hogy Painlevének nem egész huszonnégy óra alatt sikerült a kormányválságot megoldania. Azt a tényt, hogy Painlevé maga veszi át a pénzügyminisztérium vezetését, a lapok nem győzik eléggé dicsérni és kedvező eredményt várnak tőle.

A péntek reggeli lapok szerint az új kormány legfontosabb problémája a *pénzügyi helyzet tisztázása* lesz és ettől függ a kabinet sorsa és élettartama. Painlevé egyik leghívebb barátját, Chautemps-t tette meg a francia jegybank kormányzójává, ami arra vall, hogy nagy szerepet szán neki a pénzügyi problémák intézése körül.

Painlevé tisztában van azzal, hogy a baloldali kartel politikájának erős kidomborodása következtében *magára haragítja az ellenzéket*, mint annakidején Herriot.

Míg az *Ère Nouvelle* szokása szerint fellelősen »a nagy minisztériumnak«, »a baloldali kartel kormányának« nevezte az új kabinetet, amely kétségtelenül számíthat a szocialisták támogatására, addig a *Quotidien* lényegesen tartózkodóbb. Azt írja, hogy be kell várni a tetteket és óva inti Painlevét, hogy ne merészkedjék túlságosan ujjat húzni az ellenzékkel, amely *egységesen készül a koncentrikus támadásra*.

A nacionalista *Eclair* szemérveti Painlevének, hogy *nagyon engedékeny Herriot és Leon Blum irányában*, az *Echo de Paris* pedig bi-

zalmatlansággal fogadja az új kabinetet, csodálkozik rajta, hogy úgy szólván célzatosan kereste a módját, miképp lehessen a miniszterek összeválogatásával magára haragítania a hazafias ellenzéket és nagyon kételkedik benne, hogy programját keresztül fogja vinni.

Az *ellenzéki pártok a szenátusban már pénteken tanácskozásra ültek össze Millerand elnöklete alatt*. Éles felszólalások hangzottak el, maga Millerand, továbbá Poincaré és Chéron vitte a szót, végül a *legetkeseredettebb harcot üzenték meg az új kormánynak*. Millerand tiltakozott a mellékkormányok uralma ellen és nem jólt hosszú életet az új kabinetnek. Millerand rendkívül élesen nyilatkozott az új kormány ellen és ugyanilyen irányú határozati javaslatot akart elfogadtatni. Poincaré ezzel szemben az óvatos várakozás politikáját ajánlotta. Végül is Poincaré *fel fogása győzött* és így nagyjében biztosítva van, hogy a szenátus a Painlevé-kormánytal szemben nem fog előre elutasító álláspontra helyezkedni.

Az új Painlevé-kormány vasárnap tartja meg az első minisztertanácsot, amelyen megvitatják a kamara és a szenátus elé terjesztendő kormánydeklarációt. A kamarában Painlevé a szenátusban Chautemps igazságügyminiszter fogja felolvasni a deklarációt. Painlevé a kamarában, amely kedden tart ülést, kérni fogja a pénzügyi javaslatok gyors letárgyalását.

A baloldali blokkban a legfőbb kérdésekre nézve nincs meg a teljes összhang. Attól tartanak, hogy Caillaux hívei élesen állást fognak foglalni a kormány pénzügyi javaslatai ellen. A szocialisták még nem határoztak magatartásukról, de valószínű, hogy az új Painlevé-kormánytal szemben a jóindulatu semlegeség álláspontjára helyezkednek.

Korosec orosz orientációt követel

A szlovén néppárt vezérének nagy beszéde Splitben

Splitből jelentik: Korosec dalmáciai körútja alkalmával Splitben a színházi vendéglőben politikai összejövetel volt, amelyen ötszáz meghívott vendég vett részt. A gyűlésen Korosec nagy beszédet mondott a kül- és belpolitikai helyzetéről.

Beszéde e'jén a S. H. S. királyság nemzetközi helyzetéről beszélve kritika tárgyává tette a nagyhatalmak locarnói egyezményét, hangsúlyozva, hogy *ezt az egyezményt az arany-internacionálé égisze alatt teremtették meg, azt Anglia inspirálta és a szerződés határozottan Oroszországot az orosz-szláv nép ellen irányult*. Locarnóban döntöttek el az a kérdést, hogy *Németország ne Oroszországhoz, hanem Angliához csatlakozzék*. Ezen az alapon létre fog ugyan jönni a nyugalom Nyugat- és Közép Európában, de *Kelét Európában Oroszország ellen tovább fog tartani a harc*. Ebben az új helyzetben a *délszlávok rokonszenve Oroszországot mellett van*. Arra való tekintet nélkül, hogy milyen résim uralkodik Oroszországban, ez a legnagyobb szláv állam és a délszlávoknak éppugy, mint a többi szlávoknak szükségük van az erős Oroszországra, ha szerepet akarnak játszani a Balkánon. Hogy a balkáni békét biztosítsuk, mindenekelőtt *egyesíteni kell Balkán népeit*, mert a macedón kérdést csak így lehet megoldani, hogy az a nyugalmat többé ne zavarja Jugoszlávia a Balkán legerősebb állama és ezért neki kell vezetnie az egész Balkánon. Csak Jugoszlávia

biztosíthatja a békét és a rendet.

Mi viszont nem érhetünk el semmit, még a Balkánon sem, ha nincs mögöttünk egy erős Oroszország, amelynek döntő szava van az európai diplomácia koncertjében. Amíg az orosz kérdés nem kerül le a napirendről, nem lehet szó általános leszerelésről és békéről. A locarnói egyezménynek vannak jó oldalai, de a legfontosabb kérdéseket még nem intézték el. Nekünk, délszlávoknak szinte ideális volna, ha Franciaország, Németország és Oroszország közelednének egymáshoz. Nekünk támogatnunk kell a hadizokat, akik az új Európát, a Paneurópát meg akarják alapítani, mert csak így lehet biztosítani az új békét és az igaz barátságot Oroszországgal.

Ezután a német szociáldemokraták német határozatával foglalkozik Korosec, amely új utat nyit a szociáldemokráciának. Szomorúnak tartja, hogy nálunk a politikusok nem foglalkoznak azokkal a szociális kérdésekkel, amelyek az európai politikát irányítják. Tamadja ezután a kormányt, Pasicot és Radicsékat, kijelentve, hogy egyik sem gondolja komolyan a megegyezést.

Hangsúlyozta ezután Korosec, hogy az egyes társadalmi osztályokat ki kell békíteni, hogy kölcsönös engedményekkel közös frontot teremtsenek. Ha ez az engedelemesség nem következik be, akkor szociális forrongások következnek. Kijelentette, hogy a délszláv néppárt a szolidaritás szellemében fog mű-

ködni. Az osztályok teljes egyenjogúsítása és a szociális kérdések sürgős rendezése a legfontosabb feladat, mert csak ezután erősödhet meg Jugoszlávia annyira, hogy a vezető szerepet a Balkánon a kezébe vehesse.

Tamadja ezután a horvát parasztpártot, amely szerinte a horvát népet tévútra vezette. A horvát parasztpárt élén olyan ember áll — mondotta — aki *új Csebe Máté akart lenni, de erre sem tehetsége, sem bátorsága nincs*. Majd jóslásokba bocsátkozott Korosec és annak a nézetének adott kifejezést, hogy Pasic miniszterelnök Radics Istvánt be fogja ugyan venni kormányába, de csak azért, hogy *kompromittálja és azután nélkülül fog új választásokat kiírni*, mert régi álmja, hogy a radikális pártnak abszolút többsége legyen a parlamentben és így a szerb hegemoniát az egész országra kiterjessze. Felhívta a horvát népet, hogy a legközelebbi választáson a délszláv néppártot támogassa.

A gyűlés ezután teljes rendben véget ért.

Szerelmes tolvaj a Dunában

Egy tolvaj szolgálta Bácskából átszökött Baranyába

Bezdánból jelentik: Jovanovics Ilija szolgálóegény gazdáját meglopta és megszökött, többek közt ellopta gazdájának vadászfegyverét is. Jovanovics egy darabig Bezdánban bujkált, de mikor észét vette, hogy a csendőrség keresi, menekülni igyekezett Bezdánból.

Terve az volt, hogy a Dunán átszökik a tulsó partra. A Duna felé vezető úton találkozott egyik leányismerősével Hajós Katica bezdáni leánnyal, akit mikor meglátott hozzája szegődött és udvarolni kezdett neki. A leány Jovanovics udvarlását nem vette szívesen, mire a tolvaj szolgáló erőszakoskodni kezdett vele. A megijedt leány segítségért kiáltott, kiáltásaira az uton haladó kocsi utasai segítségére siettek. Jovanovics erre megijedt és futni kezdett. A leány segítségére siető emberek erre Jovanovicsot üldözőbe fogták és már-már utólérték. Jovanovics erre a nála levő vadászfegyverrel két lövést irányított üldözői felé, kik a lövésektől való ijedtségben abbahagyták a vakmerő tolvaj üldözését.

Jovanovics így időt nyert a továbbmenekülésre és mikor a Dunához ért a fegyvert eldobta, a Dunába ugrott és átszökött a Dunán a baranyai partra. Jovanovics szökéséről a bezdáni csendőrség értesítette a baranyai csendőrséget.

Álarcos sirásó

Rejtélyes éjszakai temetés a zsabali temetőben

Zsabaljról jelentik: *Kutla Péter* zsabali gazdálkodó jelentést tett a csendőrségnek, hogy csütörtökön hajnalban egy álarcos embert látott a templom irányába haladni. A rejtélyes álarcos fehér lepedővel volt letakarva, azonban ennek ellenére látható volt, hogy nagyobb tárgyat cipel a hóna alatt.

A csendőrség megindította a nyomozást, amelynek során a templom melletti dombon *friss sirhantot* találtak. Amikor ázni kezdtek, egy kisebb láda került elő, amelynek egyik oldalán a következő felirat szerepel:

M. Verbász

A láda felnyitása után, abban egy körülbelül héthónapos csecsemő holttestét találták, vörös rongyokba burkolva, a holttest mellett pedig tíz darab régi tizkrajcáros ércpénz hevert. Az orvosi vizsgálat alkalmával megállapították, hogy a ládában talált csecsemő már két hónappal ezelőtt meghalhatott és eddig máshol volt elásva.

A csendőrség a titokzatos ügyben megindította a nyomozást.

Anglia

visszavonja csapatait a kölni zónából

Tiszti bizottság készíti elő a kiűritést

Angol részről megtörtént az első lépés a kölni zóna kiűritésének előkészítésére. Egy lapudósító ügynökség közli, hogy tisztekből álló bizottság parancsot kapott, hogy menjen Kreuznachba, Bingenbe és Wiesbadenbe s ezekben a városokban keressen megfelelő elhelyezést a kölni zónából kivonuló angol csapatok számára.

A tiszti bizottság utasításában az is benne van, hogy legyen gondja a német lakosság érdekeire és Wiesbadenban különösen ügyeljen, hogy a fürdőhely üzemeit az angol csapatok beszállásolásával meg ne károsítsák.

Blaha Lujza haldoklik

Budapestről jelentik: A napok óta gyengélkedő Blaha Lujza állapota pénteken válságosra fordult. Állandóan láza van és a beteg heves fejfájásról és szurásról panaszkodik. Csütörtök óta étvágyát is elvesztette és makacs köhögéssel küzd. Kezelőorvosán kívül naponta többször meglátogatják dr. Tauffer tanár és a Nemzeti Színház orvosa. Az orvosok véleménye szerint az agg művésznő állapota rendkívül súlyos, a betegnek nagyon gondos ápolásra van szüksége. Felgyógyulásához azonban még így is kevés a remény.

Ébredők és rendőrök

P. Ábrahám Dezsőt rágalmazásért öt millió korona pénzbüntetésre ítélték

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék pénteken vonta felelősségre Ábrahám Dezsőt azért, mert Cegléden, 1923 június 24-én egy nyilvános népgyűlésen az ügyészi vádirat szerint a következőket mondotta:

— Ismerem ezeket az állapotokat, keresztül estem rajtuk Karcagon, a választásokon, ahol a rendőrök segítségével verték félig agyon választóimat.

A karcagi rendőrség sérelmére elkövetett hivatalból felhatalmazásra üldözendő rágalmazás vétsége címén indult meg az eljárás Ábrahám Dezső ellen, aki a mai tárgyaláson kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Főti Vilmost támogatta a ceglédi választáson. Őt jelölt küzdött egymással, közöttük Lendvai-Lehner István, a fajvédő jelölt. Az egységspárt jelöltjének támogatására Ceglédre érkeztek Vass József és Nagy Emil miniszterek is, a népgyűlésen azonban nem tudtak szóhoz jutni, mert Lendvai-Lehner emberei beléjüklojították a szót. Ugyanaznap délután a Főti-párt gyűlésén aztán beszédében célzást tett arra, hogy a miniszterekkel most ugyanaz történt, ami vele történt Karcagon, ahol a rendőrség szemelattára verték meg a választókat. A rendőrség klengéseit, de nem akadályozta azt meg, sőt rendőrök civilben korteskedtek Csontos Imre mellett.

A tanúk nagyrésze megerősítette Ábrahám Dezső vallomását, többek közt dr. Krenner Géza karcagi ügyvéd elmondta, hogy Karcagon Héjjas Andor vezetésével megjelentek a szolnoki ébredők és különböző atrocitásokat követtek el.

A bíróság Ábrahám Dezsőt az enyhítő körülmények figyelembevételével rágalmazásért öt millió korona pénzbüntetésre ítélte.

Sztrájkra készülnek az osztrák állami hivatalnokok

Sztrájk esetén lemond a Ramek-kormány

Bécsből jelentik: A kormány az állami tisztviselőknek rendkívüli segegyre vonatkozó követelését elutasította. Emiatt pénteken délután összeült az állami alkalmazottak szervezeteinek huszonötös bizottsága, amely ultimátumszerű beadványt intézett a kormányhoz és arra vasárnap déli tizenkét óráig választ kér. Ha a követelést elutasítják, az állami alkalmazottak nyomban sztrájkba lépnek.

Az állami alkalmazottak sztrájkügyi

bizottsága már pénteken megtette az intézkedéseket a sztrájk előkészítésére és megfelelő eljárásra utasította a vidéki szervezeteket is.

Politikai körök véleménye szerint a sztrájk kimondása a Ramek-kormány bukását vonná maga után. Ebben az esetben Seipel alakítana ismét kormányt a keresztény-szocialisták és nagynémetek bevonásával, de nem lehetetlen, hogy koncentrációs kabinet alakulna a szociáldemokraták részvételével.

KÉPES KRÓNIKA

A SZUBOTICAI VIZSGÁLOBÍRÓ ELŐTT tanuként beidézve állott egy tö-

pörödött öreg néni ke. Egy szende arcu, bájos anyóka, amilyent csak a mesékből ösmer városi ember, őszhaju, naiv, csudálkozó szemü, mint aki kettőig se tud számolni. Vagy pótikusabban: egy fonnyadt mezei virágszál. Két topolai szomszéd összeverekedett; a Márton bácsi bevete a Jóska bátyó fejét és anyókát, aki véletlenül szemtanuja volt a véres eseménynek, becítálták vallo-mástételre.

— Hát mit is látott nénimasszony? — érdeklődött gyöngéden a vizsgálóbíró.

Az anyóka összeszedte a lelkieréjét és végtelen egyszerűséggel előadta a következőket:

— A Márton ott állt a kerítés mellett és a ludakat zavarta. Mert a ludak leszaggatták mind a futórózsát. Arra gyűtt a Jóska. »Hagyd békén a gunaramat« mondta. Mire a Márton: »Parancsold el immet, felültem akár a feje tetejér is állhata. A ludak ezalatt beszömtelenkedtek a kertbe. Márton dühbe gurult, közibük csapta a kisbaltáját, hogy kettő menten felfordult. Erre a Jóska, usgyi neki, összementek és a Márton úgy bevete a Jóska kabakját, hogy csak elterült a földön. Ennyi vót az egész.

A vallomást jegyzőkönyvbe foglalták, aztán a galambarcu nénihez hivatalos kérdéseket intéznek:

- Hol született?
 - Topolán.
 - Családi állapota?
 - Özvegy.
 - Volt már büntetve?
- A néni itt nem felelt. A vizsgálóbíró azt hitte, hogy nem hallotta meg a kérdést és megismétli:
- Volt már büntetve?
 - Igen.

Általános csudálkozás. »Biztos valami kis csirkepör« gondolja mindenki. A tisztaleki öregasszony lesütött szemekkel mondja:

- Egy évet ültem.
- Hol? — kérdi a vizsgálóbíró megdöbbenve.
- Itt, az ügyészségi fogházban.
- Miért?
- Haláleset miatt.
- ???

— Az egy félreértés volt kérem — nyöszörög a néni — a szomszéd zsidó-lány bajba jutott és könyörgött, hogy segítsek rajta. Én éppen, hogy csak hozzányultam. Számalombul. A lány belehalt és engem megverték, bezártak... A néni elkezd pityeregni. Mindenki megvan hatva.

Ekkor keresztül megy a szobán egy

másik hatósági személy. Ránéz az angyali anyókára és felkiált:

— Á, maga az vén boszorka! — és a vállára csap. Kiderül, hogy a néni eddig hat izben ült angyalcsinálásért. Nagybani szállító. Jelenleg három ügyben folyik ellene eljárás.

— Akár itt is lehetne fogni mindjárt — mondta a bíró és a tanunak nagyon melege lett. Felállt, nyakúra csavarta a nagykendőjét és bájos galambléptekkel kitépegett a szobából.

RODOLPHO VALENTINO, a nők kedvence, aki nemrég vált el a feleségétől, ugylátszik megcsömörlött egy kisé a

»szépnem« nyugós rajongásától és most, hogy a legnagyobb kolonctól, a házasságtól is megszabadult, az önálló papushős minden ádáz kétségbeesésével rendkívül érdekes cikket irt egy amerikai naplapba a »szerelem kiskatéja« címmel. A cikk a mi rosszmájú módosításunkkal így szól:

Mi a házasság?

Kölcsonös megállapodás két bizalmatlan ember között arra nézve, hogy ha valamelyikük belem a szerelembe, nem fog meglőgni. Mivel ezt becsületszóra nem hiszik el, szerződést kötnek, akár a gabonakereskedők és hivatalos közegek előtt örök hűséget esküsznek egymásnak, hogy a kecske is jóllakjon, a káposzta is megmaradjon és a mama és a papa is meg legyenek nyugodva.

Van-e szükség a házasságra?

Nincs. A házasságra sosincs szükség, ha tényleges szerelem van jelen a fiatalok közt, mert a szerelem erősebb minden anyakönyvvezetőnél.

Kinek van tehát szüksége házasságra?

A nőnek.

Ki az ideális férj?

Aki reggeltől-estig robotol a drága asszonyért és naponta új ruhákkal lepi meg az angyalt.

Ki az undok férj?

Aki nem lepi meg naponta új ruhákkal az angyalt.

Megnősül-e a rendes ember?

A rendes ember sohase nőszül meg: korrekt, diszkrét férfi sohase követhet el olyan brutális indiszkréciót egy nővel szemben, hogy kompromittálja az egész világ előtt, sőt még a lapokban is publikálja, miszerint neki viszonya van X. Y. urhölgygel.

Hogy megy lépre az áldozat?

A gyanútlan fiatalember megpillantja az imádott nő lábikráit. Ebben a pillanatban rájön, hogy neki a gyönyörű lábikrákra multhatatlanul szüksége van, hogy

a fenti lábikrák nélkül nem élhet egy percig sem tovább, hogy életének egyetlen szent értelme: a lábikrák, stb.

És mi lesz a nótá vége?

A gyanútlan fiatalember, akire talán szép és gazdag jövő várakozott, kizökken a kerékvágásból, lesóványodik, vereseket ír, költségekbe veri magát és mikor már minden kötél szakad — megkéri a nőt feleségül. Most két eshetőség lehetséges. Vagy jobb parti kínálkozik a nőnek, ez esetben a szerencsétlen fiatalembert kirugja, azzal, hogy »nem zsánerem«, vagy nincs kilátás jobb partira, ez esetben igent mond.

Van-e boldog házasság?

Nincs. Kivéve az első három napot. Ekkor a nő még jobban izlik a portorikó-szivárnál is.

Mikor ér véget a boldog házasság?

Amikor a férj rájön, hogy ismét izlik a portorikó.

Mikor szerencsétlen a házasság?

A házasság mindig szerencsétlen. Kivétel képez az ugynevezett érdekházasság, amely rendszerint szerelemmel szokott végződni és tartós, egészséges boldogságnak rakja le a fundamentumát.

Van-e a nőnek titka?

Nincs. A nőnek sohases titkuk, mert mindent elmesélnek barátjójuknak.

Mi tehát a női varázs titka?

Az, hogy nem titok. A nő a legegyszerűbb teremtés a földön. A nő tudja, hogy ő nem ér semmit, a férfi viszont nem tudja. Ebből a tudatlanságból él, virul és öltözködik aztán amő olyan elegánsan.

Miből tűnik ki, hogy sok az ostoba férfi?

Abból, hogy milyen fényes egzisztencia ma nőnek lenni.

El lehet-e riasztani a nőt a kiszemelt férjűtől?

Soha.

Hogy lehet mégis elriasztani?

Ha az áldozat holdvilágos este gyvall az egyetlennek: »En ugy képzelem el a házasságot, hogy maga otthon süt, főz, takarít, stoppol és minden esztendőben szül nekem egy gyereket. Igen, angyalom, legalább hat kiskgyereknk lesz, három fiu és három lány.«

Mit tesz ilyenkor a nő?

Alkuszik. Lealkuszik három gyereket s még azt is meggondolja.

Mivel jár a szerelem?

A szerelem betegségekkel jár. Ez rendszerint már az első héten jelentkezik és huzamosabb ideig, sokszor négyöt hónapig is eltart.

Gyógyítható a szerelem?

Minden szerelem kikézelhető.

Milyen nővel szabad szóbaállni?

Aki orvosi bizonyítvánnyal és közjegyzői okirattal igazolja, hogy nem akar férjhez menni.

Mik a házasság előnyei?

A házasságnak csak hátrányai vannak. (t. i.)

A velikakikinda-szegedi vasut megnyitása

A velikakikinda-szegedi vasutvonalon, a melyet, mint a Bácsmegyei Napló jelentette, a jugoszláv-magyar kormány megegyezése folytán néhány héttel ezelőtt újból forgalomba helyeztek, az alábbi menetrend szerint közlekednek a vonatok: A 7331 a vonat, amely csak élőállatokat és gyorsárakat szállít Velika-Kikindáról, éjjel 3 óra 42 perckor indul és Szőregre érkezik 6 órákor. A 7332 a számú tehervonat Szőregről reggel 7 órákor indul és Velika-Kikindára 9 óra 15 perckor érkezik. A 7336 a számú személyvonat Szőregről indul este 6 óra 55 perckor és Velika-Kikindára érkezik este 9 óra 8 perckor. A 7337 a számú személyvonat Velika-Kikindáról indul délelőtt 12 órákor és Szőregre érkezik délután 2 óra 13 perckor. A vasutvonal 49 kilométer hosszú. A vámolás ezen a vonalon is ugyanugy történik, mint a többi határ-állomásokon.

HIREK

Elégie quatrième

(Negyedik elégia)

— Francis Jammes —

Mikor azt kérted, hogy írjak elégiát
a pusztá birtokról, hol a szél egyre sűrű
s zug szürke ég alatt a halvány, méla
nyír,
már láttam a nyirkosbozót zöldes setétjén
a hosszú, szallagos és lankatag ruhát.

Októberi napon kert hüvös gyöperől
egy csonka Didna szökököt meredt fel.
Rózsák, japán cserjék, vörös mogyoró-
bokrok,
babérok, hólyagták a bus és szép fasorban
a szemhatár felé lejtettek messzire
s itt kékelő ködtől fakult az ég színe.

Édesdeden ébredt lelkemben a halál
Gondtalan ő rájuk, sok régi sorson át,
a gyermekekre, kik tépték az orgonát,
meg hogy ebédre mint kongott a régi
[csengő,
kdrogtak a hollók a nedves, szürke égből,
nyugat felé esőt jelzett a szélkukus.

A lány szobája ép délkelet felé volt,
a tiszták során, nagyon közel a zöld
halastóhoz. Csupa jávorta-butor állt benn.
Egy asztalon gyűszű és olló tündökölt,
a tükrön rémlettek homályosan a lombok
s avittas kertén sok kék ámor borongott.

Puskát sütöttek el, valahol a mezőn,
és az ebédlőben színes spanyolalakat.
A porcellánokon kis, sárga madarak.
Szeptember végével a szigorú ebédek
némák, unalmasak voltak s nagyon

[setétek
és hogy szobájából végül lejött a lány
megcsókolá boldog nagybátyját homlokán.
Nyilván ruhájáról dőlt az előbb
a korhatag padon, mit a moha benőtt.
Még most is itt a pad a fekete fasorban
a tülevell és halott tenyők között.
Rá könyökölt a lány szomorúan, sudán
meregve a sápadt napon, ebéd után.

Te hívtál, nézzük meg még egyszer
[azt a házat.

Hiszen te is tudod az ő históriáját,
akit idő előtt emésztett el a bánat
s oly bajba halt meg, aminek nevét
titkolta a család, sutogtak és beszéltek,
de mit se árult el felőle a cseléd.

Hát lassan indultunk ballagtunk az
[avarban
egész az ablakig, amelyet kinyitottunk
a vaskalantyuvul megrántva asszu táját.
Álltunk a fekete konyhában is zavarban
s olyan sötét volt itt, minthogyha korom
[légne
az alsó tűzhelyen, egy nyíldson, az égbe.

Penész virágozott már lépcsők reves
[fokán.
Hús rozsdá lepte be az ócska kulcsokat,
mik a zárok mellől lógtak le csöndesen.
Hallgattuk a szelet, künn zugott viha-
[rosan,
mint egy rege nyögött sóhajtozott a fadradt
vakció-végi bus szél az iharcsban,
mely haldokolva még hajnalszínű ruhát
[kap.

Te így szóltál hozzám: »Ez Célia szo-
[bája«.
Egy tört tükör, melyről hiányzott már
[fráma,
volt minden butora. Ezt mondtad: »Itt
[lakott.

Nézd a tapétán azt a farcska alakot«.
A kárpiton nehéz római szekerek,
miket nagyon kedvelt a bővös, zordon
[Empire,
hogy Nucingen csókolt s szeretett, mint
[a vámpír.

Egy ablakot tártál, a mannaakda nyílt
[lenn.
Ott a falon aladt szódanul csengő.

melyet a konyhából rágattak hajdani.
Vigyázza húzad meg drótsodronyát s a
[csengő
lájó, lassu szava, a jainál tétovábban,
keservesen sirt-ritti a rég-halott szobában.

Legyen a béke hát Célia te veled.
Szedek a kertben majd rózsalevelet,
fürtös jácintokat, vöröses-sárga mályvát.
Ázdn virágain dombodra rá rakom,
hol eltemettek egy októberi napon.
Legyen a béke hát Célia te veled.

Fordította: Kosztolányi Dezső.

*
— A királyi pár Vinicán. Zagreb-
ből jelentik: A királyi pár pénteken
Vinicán gróf Bombelles József
birtokán fácánvadászaton vett részt,
amely kiűnően sikerült. Szombaton
még ugyancsak Vinicán vesz részt a
királyi pár vadászaton, majd vasár-
nap a felségek Győzra utaznak
ugyancsak vadászatra. Hétfőn vagy
kedden tér vissza a királyi pár Beo-
gradba és fölmerült az a terv, hogy
visszatérő utaztukban újból kiszállnak
Zagrebbe, ahol ez alkalommal két-
három napot töltenének. Bár a ki-
rályi pár Zagrebba érkezése még nem
bizonyos, a felsővárosi báni palotát
már előkészítik a királyi vendégek
fogadására.

— Muravidéki küldöttség a miniszter-
elnöknél és a közoktatásügyi miniszter-
nél. Beogradból jelentik: Egy muravi-
déki küldöttség járt Pasic miniszter-
elnöknél és Vukicsevics közoktatásügyi-
miniszternél és kérte annak a rendeletnek
visszavonását, amellyel a murszkaszu-
botai reálgimnázium hatodik és hetedik
osztályát megszüntették. A küldöttséget,
amelynek tagjai Cserne Ferdő dr., Hei-
nen Arnold dr., Heinen Oszkár és Ja-
necz Gábor voltak, Klekl és Siftár képvise-
lők vezették a miniszterelnök és a
közoktatásügyi miniszter elé. Hivatkozott
a küldöttség arra, hogy a murszkaszu-
botai reálgimnázium az egyetlen közép-
iskolája a Muravidéknek és a két osztály
beszüntetése annál kevésbé indokolt,
mert mindkét osztályba elegendő
számu tanuló jelentkezett. A miniszter-
elnök és a közoktatásügyi miniszter meg-
ígérték, hogy a kérést jóindulattal fog-
ják mérlegelni.

— Tanfelügyelői kinevezések. A
közoktatásügyi minisztérium Masirevics
György szombori tanítót a szombori
járás, Prica Dusan tanítót a becske-
reki járás, Vrtipriski Vaszó módosi
tanítót a szprszkocrnjai járás, Gavri-
lovics Vojislav novakanizsai tanítót a
novakanizsai járás, Milosevics Bozs-
dar beogradi tanítót a palánkai járás,
Tanazovics Konstantin pancsevoi ta-
nítót a pancsevoi járás tanfelügyelő-
jévé nevezte ki.

— Városi közgyűlés Kikindán. Vellk-
kakikinda városi közgyűlési tanácsa
e hó 31-én, szombaton tartja
rendes havi közgyűlését. Tabakovics
Miklós polgármester elnökölte alatt. A
közgyűlés napirendjén több fontos
tárgy szerepel.

— Hivatalvizsgálat a novisadi
munkásbiztosító pénztárnál. Novis-
zadról jelentik: A zagrebi országos
munkásbiztosító hivatal részéről Ko-
racs Száva főszámtanácsos és Kre-
nedics Kasimir jogi referens Novi-
szadra érkeztek a munkásbiztosító
pénztár ügykezelésének felülvizsgálá-
sára. A kiküldöttek a vizsgálatot pénteken
fejezték be és a pénztárat a
legnagyobb rendben találták.

— Zinovjev helyett Trockij. Moszkvából
jelentik: Az orosz szovjetkormány-
ságot november 15-ikén tartják kongresszus-
kat Moszkvában. Előreláthatóan Troc-
kij lesz Zinovjev utódja a legfelsőbb
szovjettanács élén.

— A szerbíttebeji ifjuság zászlószente-
lési ünnepélye. Velikibecskerekéről jelen-
tik: A szerbíttebeji ifjuság vasárnap
délelőtt zászlószentelési ünnepet tart.
Az ünnepen részt vesznek Leticics György
püspök, Krsztics Vászka plébán, Tyo-
szics Bojsza főszolgabíró és dr. Raics
Tosó képviselő.

— Két esztendő a török köztársaság.
Beogradból jelentik: A török köztársaság
ma ünnepelte fennállásának második
évfordulóját. Ez alkalommal a beo-
gradi török követségen fogadás volt,
amelyen, annak ellenére, hogy nem volt
hivatalos jellege, igen nagy számmal
jelentek meg a társadalom reprezentán-
sai és a különböző testületek képviselői,
akik melegen üdvözölték a beogradi
török követség tagjait.

— A Mataja-affér a parlamenti
bizottság előtt. Bécsből jelentik: A
Nemzeti Tanács által kiküldött parla-
menti vizsgáló bizottság pénteken
megkezdte a kihallgatásokat a Mataja
külgazdasági ügyében, akit a szocialista
tudvalevően azzal vádoltak
meg, hogy képviselő korában kedvez-
ményes részvényeket fogadott el. A
tárgyalások szigorúan bizalmasak.
Pénteken Stern udvari tanácsost és
Reisenberger miniszteri tanácsost hall-
gatták ki.

— Nagy kémszervezetet lepleztek
le Szentpéterváron. Rigából jelentik:
Szentpéterváron széleskörű kémszerve-
zetet lepleztek le, amely katonai titko-
kat gyűjtött és stratégiai fontos hi-
dak és utak felrobbantására készült elő.
A kémszervezet tagjai nagyrészt volt
cári tisztok, valamint több szomszéd-
állam tisztjei. Eddig husz letartóztatás
történt.

— A szegény rokon halála. Novi-
szadról jelentik: A napokban halt meg
Noviszadon Milics Jovan kereskedelmi
ügynök, aki az utóbbi időben sorsjegy-
árúsítással foglalkozott. Az elszegénye-
dett elvált rokonában volt a Dun-
gyerszki-családdal és ezen a révén Dun-
gyerszki György nagybirtokos és nagy-
iparos anyagi támogatásban részesítette.
Most bontották fel Milics Jovan vég-
rendeletét, amelyből kiderült, hogy Milics
egész vagyonát, ötezer dinárt Dungyerszki
Györgyre hagyta. Dungyerszki az ösz-
szegyet kegyeletből jótékony célra for-
dítja.

— Ügyvédek közelharca a tárgyaló-
teremben. Budapestről jelentik: A tör-
vényszék egyik tárgyalótermében, tár-
gyalás közben dr. Hellenberger Árpád
és dr. Gergely Ernő ügyvédek össze-
szólalkoztak, majd a tárgyalóterem kö-
zepén egymásnak mentek. A verekedő-
ket csak nagynehezen választották szét.

— November tizenötödikén adják
át a forgalomnak a Titel—orlováci
vasutvonalat. Beogradból jelentik: Az
ujjonnan épült Titel—orlováci vasuti
vonalat a kormány megbízottai átvették
és november 15-ikén fogják megnyitni.
A vonatok egyelőre csak a vasuti hidig
fognak közlekedni, onnan kompon fog-
ják a forgalmat lebonyolítani. A titeli
vashidat csak 1926 szeptemberében ad-
ják át a forgalomnak.

— Új orvostudor. Noviszadról je-
lentik: Ifjabb dr. Kulcsár Ferencet,
Kulcsár Ferenc nyugalmazott novi-
szadi telekkönyvvizsgáló fiát, a debreceni
egyetemen orvostudorrá avatták.

— Töry Gusztáv meghalt. Budapest-
ről jelentik: Töry Gusztáv dr., a magyar
kuriának a közelmúltban nyugalmazott
elnöke, volt igazságügyminiszter pénteken
este zugligeti villájában hatvannyolc
éves korában meghalt.

— Visszahelyezték a csóka! jegyzőt.
Szentáról jelentik: Manics Tosó csóka!
jegyzőt, akit a belügyminiszter a napokban
Becskekerékre nevezett ki adóügyi
tanácsnoknak, egy csóka! küldöttség
kérsére a belügyminiszter visszahelyez-
te Csókára.

— Pört indít Szentá város ellen a vá-
rosháza volt építője. Szentáról jelentik:
Saile Antal budapesti építési vállalkozó-
nak, aki 1912—14. években a szentá vá-
rosházát építette — mint már jelentet-
tük — még ma is elszámolási differen-
ciái vannak Szentá várossal. A háború
alatt ugyanis Saile is katonai szolgálata-
ra vonult be és amikor 1918 októberében
sürgette a várostól az elszámolást, ezt
nem kapta meg. Egészen ez év júliusáig
Saile akadályozva volt abban, hogy
Szentára jöjjön, ekkor pedig nem a vá-
ros tartozásának kiegyenlítését, hanem
az elszámolást és az annak idején bizto-
sítékul letett 41.000 korona értékű koron-
ajáradékokat kérte a várostól. Saile
azonban mindezekig nem kapott választ
a várostól, ezért most újból leírta
Szentára, hogy az elszámolást megsür-
gesse. Saile azt ajánlta a városnak,
hogy az ügyet békésen intézzék el, eset-
leg választott bíróság döntése alapján.
Ha a megegyezés nem sikerül, akkor
Saile, mint volt francia állampolgár, a
francia konzulátus közvetítésével fogja
követelését érvényesíteni, vagy pört in-
dít Szentá város ellen hat millió dinár
íránt.

— Halálra ítélték egy leányt Francia-
országban. Párisból jelentik: Évtizedek
óta most történt először, hogy a bíróság
fiatal leányt ítélt halálra. A leány, Ger-
maine Lefevre, még csak tizennyolc
éves. Az a büne, hogy a caeni városli-
getben lelőtt egy katonát, akivel viszo-
nya volt. A katona nem halt meg mind-
járt, de eszméletét veszítette. Hogy biz-
tosabban meghaljon, a leány kivette a
katona zsebéből a zsebkését és felvágta
vele a katona mindkét kezén az ütőere-
ket. Mikor a katona meghalt, a leány
a holttest mellé letette a revolvert s egy
cédulát, melyen a katona nevében közli
a rendőrséggel, hogy öngyilkosságot
követett el. A caeni esküdtszék nemcsak
büntőnek mondta ki a leányt a gyilkos-
ságban, hanem elhatározta azt is, hogy
kegyelemre nem ajánlja. Ezek után a
leányt le fogják fejezni.

— A szkoplyei színészek ott
hagyták a színpadot. Szkoplyéből
jelentik: Az állami színház valamennyi
tagja beadta lemondását. A színészek
lemondásukat azzal indokolják, hogy
fizetésükből nem tudnak megélni, a
színház igazgatósága pedig néhány
hétrel ezelőtt elutasította fizetésem-
elési kére műket.

— Kabáttolvaj egy noviszadi táncisko-
lában. Noviszadról jelentik: Hajdu Fe-
renc, Gyurászovics Steván és Orosz
Danilo noviszadi fiatal emberek feljelen-
tést tettek a rendőrségen, hogy csütörtök
este az egyik tánciskolában ismeret-
len tettes ellopja táncruháikat. A rend-
őrség a kabáttolvaj személyében elfogta
Masa Károly cipészt, aki kihallgatása
alkalmával beismerde a lopást és mon-
dotta, hogy az egyik kabátot már el is
adta. Az eljárás megindult ellene.

— Halálos szerencsétlenség Szarajevó
közelében. Szarajevóból jelentik: Szara-
jevó közelében lévő Donji Vakufon né-
hány nappal ezelőtt halálos szerencsét-
lenség történt. Platinek Vojislav és Ne-
voral Alois szarajevói földbirtokosok
csütörtökön este egy szomszédos köz-
ségbe akartak menni. Amikor a donji-
vakufi fahidra értek, csak akkor vették
észre, hogy a hid javítás alatt áll és
tulsó végén sorompóval van elzárva.
Az autót Nevoral Alois vezette, aki lát-
va, hogy a sorompó miatt nem halthat
tovább, jobbra kanyarodott. Alig száz
méterre a hidtól a lassan haladó autó
egy tíz méter mély szakadékba zuhant
és a motorból kipattanó szikra felgyuj-
totta a benzint. Az autó utasai közül
Platinek Vojislav csak könnyebb zuzó-
dásokat szenvedett, Nevoral Alois azon-
ban eszméletlenül terült el az égő ron-
csok alatt. Beszállították a szarajevói
kórházba, ahol pénteken éjjel kisenve-
dett. A rendőrség megindította a nyo-
mozást.

— **Amnesztiát kapnak az albán politikai menekültek.** Tiranából jelentik: Ahmed Zogul kormánya október huszadikai kelettel amnesztiát adott a külföldre menekült politikai bűnösök számára. Az amnesztia-rendelet szerint azokat, akik november 20-áig visszatérnek az emigrációból, nem fogják felelősségre vonni. Akik azonban november huszadikáig nem térnek haza, hanem továbbra is propagandát fejtenek ki a kormány ellen, nem nyernek bűnbocsánatot.

— **Nem szünetel a hitoktatás a cservenkai állami elemi iskolában.** A cservenkai állami iskola igazgatósága annak közlését kéri, hogy a cservenkai állami elemi iskolában a tanév eleje óta zavartalanul folyik a hitoktatás és így nem felel meg a valóságnak az a hír, amely a hitoktatás szüneteléséről számolt be.

— **Danicics emlékünnepe Szuboticán.** A szubotici jogi fakultáson pénteken délután öt órakor értekezlet volt, amelyen a fakultás tanári karán kívül a szubotici kultúregyesületek képviselői is megjelentek. Az értekezlet elhatározta, hogy november 13-dikán Danicics-emlékünnepet rendeznek. Az emlékünnepe programjának kidolgozására bizottságot választottak.

— **Torontál-Temesmegye közgyűlése.** Velikihecskerekéről jelentik: Torontál-Temesmegye közgyűlése november 27-edikén tartja meg a közgyűlés tárgysorozatainak legfontosabb pontja az 1926. évi költségvetés előirányzata és a két százalékos ingatlanforgalmi illeték bevezetése lesz.

— **Sztrájkba léptek az osijekai villanytelep munkásai.** Osijekéről jelentik: Az osijekai villanygyár kétszáz munkása pénteken reggel sztrájkba lépett, mert a vállalat igazgatósága nem teljesítette bérkövetelésüket. A villanytelep tizenöt, husz és harminc dináros napi béreket fizetett munkásainak, akik most száz százalékos emelést kértek a vállalatától.

— **Fogházból tébolydába szállították a rabló szegedi tornatnárt.** Budapestről jelentik: Hetekkel ezelőtt feltűnést keltett, hogy Budapesten, az Aggteleki utcában Csapó Ödön szegedi tornatanár egy házalóhoz lépett, detektívnek adta ki magát, igazoltatta áldozatát, majd erőszakkal elvette a házaló minden készpénzét és értéktárgyait. Rablás bűntette címén indult meg ellene az eljárás. Csapó Ödön igen zavarosan viselkedett, de a rendőrség először azt hitte, hogy szimulál. Később kiderült, hogy Csapó már többször volt ideggyógyintézetek lakója, egy alkalommal a tanári szobában rárohant tanártársaira és lelövéllel fenyegette meg őket, máskor pedig kijelentette, hogy fel fogja robbantani a gimnáziumot. Csapó Ödönt átszállították a tébolydába.

— **A francia kereskedők és iparosok tüntetése az adóterhek ellen.** Párisból jelentik: A francia megyék kereskedelmi és ipari szövetségének néhány ezer tagja, akik itt kongresszust tartanak, tüntetést rendeztek az adóterhek ellen. A tüntetők a főutvonalakon keresztül a parlamenthez vonultak, ahol azonban a rendőrség visszazsorította őket. A tüntetés nagy méreteket öltött. A forgalom a legélénkebb uccákon kétóra hosszat szünetelt.

— **Vigyázatlanságból megégett.** Szomborból jelentik: Gradina Szlávkó szombori lakos be akart fűteni a szobában levő banyakemencébe. Az algyujtásnál nem ügyelt kellőleg és a meggyújtott szalma lángja megégette arcát, haját pedig teljesen lepörkölte. A szerencsétlen ember kiáltásaira megjelent házbeliek lokalizálták a tüzet. Gradina sérülései nem súlyosak.

— **Egy ápolónő agyonlőtt egy orvost.** Frankfurtból jelentik: Seitz Ernő frankfurti ismert sebész ellen halálos merényletet követtek el. A rendelő óra idején több páciens várakozott a fogadószobában, mialatt az orvosnál egy Fliska Vilma nevű ápolónő volt bent. Egyszerre hangos szóváltás hallatszott az orvos szobájából, utána revolverdörrenés és a mikor berohantak, véres fejvel a földön hevert Seitz, homlokából szivárgott a vér. Mire a mentők megérkeztek, már meghalt. A gyilkos nőt a páciensek közrefogták, de egy őrizetlen pillanatban megszökött.

— **Moszkvában megnyitják a terménytőzsdét.** Moszkvából jelentik: A kormány dekrétumot adott ki, amelyben felhatalmazást ad Moszkvában és néhány más városban terménytőzsdé nyitására. Ez a terménytőzsdé, amely a belügyi és a kereskedelmi népbizottság felügyelete alatt áll, arra való, hogy az árakat szabályozza és a keresdelem helyzetét könnyítsen. Feladata még a valutaforgalom szabályozása, valamint az állami kölcsönnel való foglalkozás.

— **Tűzoltók távolították el a budapesti Erzsébet-hidról egy elmebajos rokkantat.** Budapestről jelentik: Péntek reggel az Erzsébet-hidra a rendőr észrevette, hogy a hid gyalogútja alatti vasszerkezeten, körülbelül a Duna közepén féllábu ember ül. Az életveszélyes helyzetben levő rokkantat sem a rendőr, sem a hajósok nem tudták megközelíteni, ezért kihívták a központi tűzorséget, kik kötelet kötöttek a derekára és felhúzták a hidra. A rokkant kiderült, hogy elmebajos. A Lipótmezőre vitték.

— **Huszezer bécsi banktisztviselő kenyér nélkül.** Bécsből jelentik: A bécsi nagybankok, de a kisebb bankcégek is újból csökkenteni akarják tisztviselőik létszámát, holott már eddig is 20.000 alkalmazottat bocsátottak el. A bankhivatalnokok országos szövetsége a fenyegető veszedelem miatt ülést tartott. Allina nemzeti tanácsos, a szövetség főtitkára, hivatalos kimutatás alapján beszámolt arról, hogy mely bankok hány tisztviselőjüket fosztották meg kenyerről.

— **Házasság.** Gavanszki Milivoj sztarakanizsai rendőrkapitány e hó 25-ikén tartotta esküvőjét Burkus Lilivel.

— **Márfy rágalmozási pöre Schweinitzer rendőrkapitány ellen.** Budapestről jelentik: A budapesti büntető járásbírószágon pénteken tárgyalták a halálraítelt Márfy József rágalmozási pörét, amelyet a bombavető Schweinitzer József rendőrkapitány ellen indított Márfy beadványában azt sérelmezte, hogy Schweinitzer kapitány, a bombapör fő tárgyalásán, tanuvallomásában azt állította róla, hogy vörös katoná volt, aki nem vett részt semmiféle ellenforradalmi mozgalomban. Márfy és Schweinitzer kihallgatása után a járásbírószágon, büncselekmény hiányában felmentette Schweinitzert a rágalmozási vád alól. Az ítélet ellen Márfy felebbezett.

— **Reorganizálják a rendőrséget.** Beogradból jelentik: A belügyminisztérium törvényjavaslatot készít a rendőrség reorganizálásáról. Az ország területén hatféle rendőri szervezet működik. A javaslatban elsősorban ezeknek a különféle szervezeteknek az egységesítését fogják keresztülvinni. A javaslatot, amelynek kidolgozásával Alimpics Dusan rendelkezési állományú főispánt, Lázics Zsika és Popics Koszta minisztériumi osztályfőnököket bízták meg, véleményezés végett szét fogják küldeni a főispánságoknak.

— **A »Varázskeringő«** Becskerekén. Velikihecskerekéről jelentik: A becskerekéri szerb műkedvelők november 8-ikán előadják a »Varázskeringő« című operettet. Az előadást az Obilics sportegyesület javára rendezik.

— **Lemondott Petrovaradin polgármestere.** Noviszadról jelentik: Rómics Dragutin, Petrovaradin polgármestere Todorovics Dragicin vukovári főispánnak benyújtott állásáról való lemondását. A polgármester lemondása nagy meglepetést keltett, mert csak néhány héttel ezelőtt foglalta el állását, mint a Zajednica elnöke. Rómics lemondását azzal indokolja, hogy gazdasága teljesen lefoglalja idejét. Todorovics főispán Rómics lemondását tudomásul vette és a polgármesteri teendőket végzésével, az állás végleges betöltéséig, Selik Pál petrovaradini városi tanácsnokot bízta meg. Értesülésünk szerint Petrovaradin új polgármestere a Radics-párt tagjai közül fog kikerülni.

— **Mussolini testőreinek súlyos balesete.** Rómából jelentik: Mussolini péntek este Milánóból Rómába utazott. Kevéssel elutazása előtt egy teherautóval, amelyen fasiszta testőrök voltak, összeütközött egy villamoskocsival. Hét testőr megsebesült. Az egyik testőrt, aki bordatörést szenvedett, kórházba kellett szállítani.

— **Megszökött egy budapesti fanagykereskedő.** Budapestről jelentik: Fehér Ernő huszonnyolc éves fanagykereskedő több milliárdot kitevő tartozások hátrahagyásával eltűnt Budapestről. Fehér Ernő a Fehér Mór és Fia fanagykereskedő cégnek volt a főnöke, amely egyike a legrégibb budapesti faüzleteknek. Fehér Mór halála után az üzletnek fia, Fehér Ernő lett az egyedüli tulajdonosa, aki a konjunktúra idején igen nagy vállalkozásokat bonyolított le, de a gazdasági válságot nem tudta meguszni. Üzletei az utóbbi időben mind balul sikerültek és a fényűző életmódot folytató fiatalember nem tudott a megváltozott viszonyokhoz alkalmazkodni. Üzleti veszteségeit kártyán próbálta behozni, azonban itt is óriási összegeket veszített. A fiatalember egy héttel ezelőtt tűnt el Budapestről. Hitelezői egyelőre nem tesznek ellene feljelentést, mert remélik, hogy Fehér dús gazdag családja rendezni fogja az ügyeket.

— **Az ég ajándéka.** Koppenhágából jelentik: Kund Rasmussen, a híres sarkutazó, tudvalevően Észak-Grönlandban hatalmas meteort talált. A meteor alakja kockához hasonló, egy-egy oldalának szélessége másfél méter. Lukacsos felületű bronz-tömbnek látszik és az eddigi megállapítások szerint kozmikus vasból áll. Szakértők kétféle dán koronára becsülik az értékét. Expedíciót szerveztek a meteorok Koppenhágába való szállítására. A Sökongen vitorlás június 23-tól mostanáig volt uton a meteorért, 30.000 dán koronát költöttek az expedícióra. Napokig tartott, amíg a hat tonna súlyú meteort a partról a hajó belsejébe tudták vinni. A visszafelé való uton a thulei Isz-öbölben horgonyvetés közben a hajókötel három matrózt a tengerbe sodort. Közülük csak egyet sikerült kimenteni, a másik kettő a tengerbe veszett.

— **Beograd város dollárkölcsona.** Beogradból jelentik: A Mac Daniel-pénzcsoport pénteken nyújtotta át a tíz millió dollárkölcsonról szóló ajánlatot Beograd városnak. A husz esztendő kölcson után félévénként nyolc százalékos kamattal fizetendő. A pénzcsoport főfeltétele, hogy öt millió dollárt Beograd aszfaltozására fordítsanak, a kölcsonösszeg többi részét pedig egyéb beruházásokra használják fel. Ezzel szemben a pénzcsoport a villanytelep és a villamosvasut hálózatát évi százezer dollárért átvénné és köteleznék magát, hogy az elektromos üzem kapacitását hat éven belül megháromszorozza. Az annuitást hatvan-hetven millió dinárban állapítják meg. Az ajánlat áttanulmányozására bizottság alakult, amelynek tagjai a pénzügyminisztérium és kereskedelemügyi minisztérium kiküldöttei, az Uprava Fondava főnöke és Beograd város polgármestere.

— **Nyolc napra ítélték tiltott fegyverviselésért.** Noviszadról jelentik: A rendőrség letartoztatta Zsifkovic Ostoja sokolovói gépkocsist, aki egy vendég lőben feveléssel hadonászott, tiltott fegyverviselésért nyolc napra ítélt. A nyomozás folyamán kiderült, hogy Zsifkovicot 1922-ben, az osztrák törvény szerű lopás miatt elítélték, a bűntetés kiöltése előtt azonban megszökött és azóta körözik. A novisadi rendőrség Zsifkovicot Osijekre fogja szállítani.

— **Visszaérkeztek Szuboticára a római zarándokok.** A római zarándokot vajdasági résztvevői, akik október 14-ikén indultak el Rómába, pénteken hajnalban visszaérkeztek Szuboticára.

— **Békét kötött a sztarakanizsai radikálispart két frakciója.** Sztarakanizsáról jelentik: A kanizsai két radikálispart frakció vezetősége tárgyalásokat folytatott, amelyek folyamán sikerült a nézeteltéréseket kiegyenlíteni. Ezzel a két frakció között helyreállt a béke.

— **Uj vásár Csantavireu.** A kereskedelemügyi miniszter a régi vásáron kívül két új vásár megtartását engedélyezte Csantavir községnek, még pedig november 1-én és február 3-án. Az új vásár már a jövő vasárnap, azaz november 1-én meg is lesz tartva, amely igen látogatottnak ígérkezik. A vásárra mindenfajta jószág felhajtható.

— **Ellopták az aranyóráját.** Noviszadról jelentik: Dénés Pál gyógyszerész feljelentést tett a rendőrségen, hogy csütörtökön éjjel a Két Galambhoz címzett vendéglőben ellopták aranyóráját és a láncát. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Megkezdtek Sztarakanizsán az adóhátralékok behajtását.** Sztarakanizsáról jelentik: A sztarakanizsai adóhivatal megkezdte a hátralékos adók behajtását. A közel félmillió dinári adó sürgetős behajtása annál feltűnőbb, mert az adózók annak idején ígéretet kaptak, hogy a felebbezés elintézéséig felfüggesztik az adófizetési kötelezettséget.

— **Értesítés.** A Talmud-Thora Egyesület e hó 18-ára hirdetett közgyűlését nem tudta megtartani, mert a képviselőtestület tagjai nem jelentek meg határozatképes számban. Az elhalasztott közgyűlést vasárnap, november 1-én délelőtt tíz órakor a hitközség tanácsstermében okvetlenül megtartják, tekintet nélkül a megjelent tagok számára.

— **Roth Olga kozmetikai intézetében** Kralja Aleksandra ulica 4 szám alatt, a Rossija-Fonciera palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcborhám-lassítás alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő és szeplőkenőcsök.

CRÉME
SIMON

olajtartalmu és enyhe, nem tartalmaz zsíros anyagot

és vízben könnyen oldódik. A bőrlikacsai a krémet teljesen felszívják és használat után semmi nyom nem marad. Biztosítja a felhám-bőr épségéhez szükséges hajlékonyságot és rugalmasságot.

Ha naponkint alkalmazzuk és mosás után a nedves arcból enyhén bekenjük, az arc bőr tényszerűségét, lágyágát és finomságát biztosítja. Használat után az arc megszárad és puderral behintendő.

SIMON CRÉME, PUDER és SZAPPAN

PARFUMERIE SIMON

59 Fg. St-Martin PARIS

MINDENÜTT KAPHATÓ!

— **Közgazdasági egyetemet kap Zagreb.** Zagrebből jelentik: Közgazdasági körökben mozgalom indult meg, hogy a zagrebi kereskedelmi és forgalmi főiskolát még az idei tanévben bővítsék ki és emeljék egyetem rangra. A terv megvalósításának az volt az előnye, hogy a közgazdasági diplomát megszerzők akár Jugoszláviai ifjaknak nem kellene külföldi főiskolákat látogatniok.

— **Nemzetgyalázásért ötszáz dinár pénzbüntetés.** Noviszadról jelentik: A noviszadi ügyészség azzal vádolta Derra Arisztid noviszadi kereskedőt, hogy 1923 december 26-án a noviszadi Szrpszki Kralj című vendéglőben nemzetgyalázást követett el. Pénteken tárgyalta a bűnügyet a noviszadi törvényszék, amely enyhítő körülménynek vette a vádlott nagyfokú itasságát és ötszáz dinár pénzbüntetésre ítélte Derrét. Az ügyész felebezzett az ítélet ellen.

— **Meglopta az anyósát.** Noviszadról jelentik: A noviszadi ügyészség azzal vádolta Straub József, bácsipetrováci születésű, noviszadi asztalos, hogy apósától, Arnold György noviszadi butorgyárostól mult évi február 10-ikén írógépet és grammofont lopott, továbbá, hogy mult évi április 11-én Arnold György butorgyarába betört és onnan gépszíjakat és egy gyalupadot 4000 dinár értékben ellopott és 1923 augusztus 15-ikén Nagy Pál és Fodor Anna nevére 42.000 dináros váltót hamisított, végül, hogy az anyósa, Itak Nagypál Mihálynak eladott ház vételárából még fennmaradt 75.000 dinárt jogtalanul felvette és magának megtartotta. Az ügyészség pénteken vádiratot adott Straub ellen, aki gyilkosság gyanúja miatt vizsgálati fogságban van, mert azzal van gyanúsítva, hogy feleségét és gyermekét megölte és a Dunába dobta. Az asszonyt és gyermekét néhány hónap előtt összekötözve a Duna hajjai közt találták.

Kraljevbregi pezsgő a vezető márka

Dr. Klein Endre a giesseni nőgyógyászati klinika v. assistense visszaérkezett és rendelését újból megkezdte. Senčan-ski (Zentai) put 12. Telefon 236.

Druvarsko veće Oficirskog doma zakazano za 31. oktobra t. g. ne će se održati toga dana, već će se održati 7. novembra tek. god. u hote'u „Zlatno Jagnje“.

KINTORNA

Az egyik legnagyobb vajdasági cég öreg könyvelője meghatottan lép be főnöke szobájába:

— Ma van huszonöt esztendeje, — mondja — hogy a főnök ur édesatyja engem a cégnél alkalmazott.

A főnök feláll, kezét fog a jubilánssal és így szól:

— Milyen kár, hogy édesatyám már nem él. Most bizonyára vett volna valami szép ajándékot önnek.

A plébános megkérdi János gazdát:

— Miért maradt el a bucsuról?

— Mert megházasodtam.

— Hogy-hogy?

— Most már van otthon is, akit megverjek.

Egy hatvan éves novisadi kereskedő eljegyzett egy tizennyolc éves leányt. A barátai, amikor megtudták, rátámadtak:

— Hogy lehet ilyet tenni? Ha mindenáron meg akarsz nősülni, végy el egy hozzád illő idősebb nőt, de ne egy ilyen fiatal leányt, aki egészen biztosan meg fog előbb-utóbb csalni.

Az öreg völegény ravaszul mosolygott:

— Beszéljetelek, amit akartok, inkább vagyok benne egy jó üzletbe husz perccel, mint százal egy rosszban.

SPORT

Tipograph—Konobarski AC vasárnap, november 1-én délelőtt fél 10 órakor barátságos mérkőzést rendez a Sombori-uti Bácska-pályán.

Vasárnapi sportprogramm. Vasárnap Szuboticán mindössze egy bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra, a Sand és a Kulai AC csapatai között. A mérkőzés a Sand-pályán kerül eldöntésre és ugyanitt tartja meg versenyt a Sand kerékpárszakosztálya is. A Bácska-pályán a sabácsi *Macsva* mutatkozik be a szubotikai közönség előtt. A jóképességű és szép eredményeket elért együttest a *Szubotikai Sport-Egylet* kötötte le. A vendégcsapat minimális gólránu győzelmé várható. A mérkőzés félháromkor kezdődik. Megelőzően negyedkét órai kezdettel a szubotikai Hakoah mérkőzik a Szubotikai Sport-Egylet kombinált csapatával.

Vasárnapi sportprogram Becskereken. Becskereken vasárnap kerül eldöntésre a ZsAK-Slavia—Kadima bajnoki mérkőzés. A két csapat a vasutas pályán fog találkozni.

KÖZGAZDASÁG

A sör

kedvezményes fuvardíja nem csökkentette a vasut bevételeit

A közlekedésügyi minisztérium a háboru utáni időben a sör fuvardíját a *legdrágább* tarifa: a III. a) és III. b) szerint számította és ugyanakkor a bor fuvardíját a *legolcsóbb*: az a) tarifa szerint állapította meg. Ez ellen az anomália ellen sorompó léptek a boszniai, horvátországi és szlovéniai sörparosok, mert a túlmérs fuvarok lehetetlenné tették, hogy gyártmányukat az ország távolabbi vidékein elhelyezhessék.

A közlekedésügyi minisztérium belátta ezt és a sör fuvardíját a III. a) és III. b) osztályból kivette és a borral együtt az a) tarifa szerint állapította meg, abban a feltevésben, hogy a sörgyárak a sört a közelebbi helyekre nem kocsi-val, hanem vasuton szállítják. A minisztérium fuvardíjleszállítása azt az aggodalmat váltotta ki egyes körökben, hogy az államvasutak bevételei ezáltal erősen megcsappannak.

A minisztérium, hogy az aggodalmaskodókat megnyugtassa, összeállította az ez év első felére eső statisztikai adatokat, amelyekből kitűnik, hogy január 1-től július 15-ig 1793 vagon sör került 6.031.053,80 dinár ténylegesen lefizetett fuvardíj mellett szállításra.

Július 15-ikén következett be a fuvardíjleszállítás. Július 15-től szeptember végéig, vagyis 2½ hónap alatt 1030 vagon került 1.843.543,70 dinár mellett elszállításra. Ebből kitűnik, hogy a fuvardíjbevételek ez év végéig elérik a mult évi átlagot.

Rendelet a gabona szállításáról. Noviszadról jelentik: A közlekedésügyi minisztérium az ömlasztve feladott gabonára elrendelte, hogy az csak hivatalos hidmárjegelés után vehető fel szállításra. Ez az intézkedés rendkívül megnehezíti a gabona szállítást. A noviszadi tőzsde részéről három tagu köldöttség utaztt Beogradba, hogy a közlekedésügyi minisztériumban a sérelmes rendelet hatálytalansítását kérjé.

Petrovaradin környékén kitűnő a szőlőtermés. Noviszadról jelentik: Petrovaradin környékén — mint most már megállapítható — kitűnő volt a szőlőtermés. Az új borok nyolc-tiz maliginosak. A bor ára literenként öt-hat dinár. S-remszkarlovácán és vidékén rendkívül gyenge a termés. Az obor literenként nyolc-tiz dinár.

Bánáti kereskedők akciója a vasárnapi teljes munkaszünetért. Velikibecskerekéről jelentik: A bánáti kereskedelmi és iparkamara és a kereskedők és gyárosok egyesületének küldöttsége pénteken ötkor est Krsztics Vászai alispán és arra kérte, hogy szerezzen érvényt annak miniszteri rendeletnek, amely szerint vasárnap nem lehet hetivásárt tartani. A küldöttség memorandumot adott át az alispánnak.

A földművelésügyi minisztérium jelentése a buzatermésről. A földművelésügyi minisztérium most adta ki hivatalos jelentését az ország buzaterméséről. A jelentés szerint ezidén 1.773.428 hektár volt buzával bevetve, míg a mult évben csak 789.115 hektár. Az idei buzatermés 22.403.000 métermázsa, a tavalyi 15.700.000 métermázsaival szemben.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. október 30.

Zürich deviza 9,20.
Budapest deviza 1264—1268, valuta 1254—1268.
Prága deviza 60,125—60,625, valuta 59,80—60,30.
Berlin deviza 74,3—74,5 milliárd márka, valuta 73,95—74,35 milliárd márka.
Bécs deviza 1255,25—1259,25, valuta 1251—1257.
London deviza 274.
Newyork deviza 177,50.

Zürich, okt. 30. *Zárlat:* Beograd 9,20. Páris 21,80, London 25,1375, Newyork 518,75, Brüsszel 23,55, Milanó 20,52, Amsterdam 208,75, Berlin 123,50, Bécs 0,007315, Szófia 3,80, Prága 15,375, Varsó 85, Budapest 0,007270, Bukarest 2,47.

Beograd, okt. 30. *Zárlat:* Páris 2,3750, Newyork 56,32, Zürich 10,8775, Bécs 7,95, Prága 170,25, Budapest 7,91, Bukarest 26,75.

Zagreb, okt. 30. *Zárlat:* Páris 238—242, London 272,43—274,43, Newyork 56,03—56,63, Milanó 222,63—225,03, Berlin 13,577—13,477, Bécs 7,91—8,01, Prága 166,48—168,48, Budapest 0,0794, Zürich 1084,12—1092,12.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 30. Buza: 4 vagon bácskai 250 dinár, 4 vagon bácskai 76—77 kilós, 2%-os 250 dinár, 1 vagon bácskai 77 kilós, 2%-os, Tisza állomás, 252,50 dinár, 10 vagon bácskai 77—78 kilós, 2%-os, Tisza állomás 255 dinár, 1 vagon bánáti 76 kilós, 2%-os, Senta paritás 247,50 dinár, 1 vagon bánáti 76 kilós, 2%-os, Senta paritás 250 dinár. Zab: 1 vagon szerémi 165 dinár. Tengeri: 1 vagon bácskai 174 dinár, két vagon szerémi 172,50 dinár, 1 vagon szerémi, Mitrovica környékéről 160 dinár. Liszt: 1 vagon 5-ös, bácskai 300 dinár, 2 vagon kenyérliszt 80%-os, Szubotikai paritás, zsák nélkül 305 dinár, 3 vagon kenyér, 80%-os jutazsákban Petrovaradin paritás 310 dinár. Irányzat: nyugodt.

Szombori gabonátőzsde, okt. 30. Irányzat: lanyha. Forgalom 93 vagon. Buza: szombori 245—250 dinár, noviszadi 242,50—247,50 dinár, szubotikai 245—250 dinár, oszjeki 235—240 dinár, szerémi 237,50—242,50 dinár, felsőbánáti ab. Senta 240—245 dinár, tiszavidéki 247,50 252,50 dinár, begavidéki 242,50—247,50 dinár, dunavidéki 247,50—252,50 dinár. Rózsa 180—190 dinár. Zab: bácskai, szlovéniai 160—165 dinár. Árpa 61—62 minőség 140—150 dinár, 63—64 minőség 155—160 dinár, tavaszi árpa 64—65 minőség 190—200 dinár, 66 minőség 200—210 dinár, baranyai árpa 65—66 minőség 210—230 dinár. Fehér bab 180—200 dinár, válogatott fehérbab 220—240 dinár.

Köles 140—150 dinár. Tengeri: szombori szubotikai, szerémi 172,50—177,50 dinár, noviszadi 170—175 dinár. Csöves tengeri 62,50—67,50 dinár. Száritott tengeri bácskai prompt szállításra 152,50—157,50 dinár, szlovéniai 157,50—162,50 dinár. Uj tengeri 97,50—102,50 dinár, december—januári kassa 105—110 dinár, december—januári duplikát kassa 115—120 dinár. Liszt 0-ás GG. 410—430 dinár, 0-ás G 400—420 dinár, 2-es 350—370 dinár, 5-ös 300—320 dinár, 6-os 230—250 dinár, 7-es 190—210 dinár, 8-as 160—170 dinár. Korpa 115—130 dinár.

Budapesti terménytőzsde, okt. 30. A terménytőzsdén nyitáskor az irányzat gyenge. Amerikából is gyenge irányzatot jelentettek. Budapestén 367,500 koronával kínálják a tiszavidéki 77-es buzát, de csak 360—362,500 koronás ajánlat van rá. A rozs is gyengébb, 235—240,000 koronával keresik.

A takarmánypiac is gyengébb, a véltelkedv tartózkodó. Csövestengerit 117,500—120,000 koronával adtak el.

Csikágói gabonátőzsde, okt. 29. Buza prompt 159,125, decemberre 147,75, májusra 144,5. Tengeri 84, decemberre 74,75, májusra 78,75. Zab decemberre 39, májusra 43,625. Rózsa decemberre 82, májusra 87,5.

Newyorki gabonátőzsde, okt. 29. Buza 170,825—172,375. Tengeri 96,75. Liszt 750—775. Az irányzat buzánál csendes, tengerinél tartott.

BÁCSKA-PÁLYA

Vasárnap, nov. 1-én d. u. fél 3 órakor

MACSVA (SABAC)—SUBOTICAI SPORT

Előmérkőzés: HAKOAH—SPORT I. B. 9410

RUHASZÜKSÉGLETÉT

legolcsóbban a legzűlésebben szerezhetik be

NÁVAY ISTVÁN DIVATSZABÓNÁL

Subotica, Somborski put 2. Garantált angol és cseh szövetekből dus választék!

KOTTÁK

LEGUJABB
TÁNCDARABOK
OPERETTEK
ZENE-ALBUMOK

MINDEN UJDONSÁG

és a

SANG & KLANG

X. KÖTETE

AZ ÖSSZES KLASSZIKUS ÉS
MODERN ZENESZERZŐK
MŰVEI OLCSÓN BESZEREZHETŐK
ZENEIRODALMI KÖNYVEK

VIG

ZENEMŰKERESKEDÉSÉBEN
SUBOTICA

KIVÁNTATRA INGYEN ÁRJEGYZÉKKEL
SZOLGÁLUNK

9321

BUTOROKAT

lefizetésre elad 6768

"ATLAS" d. d. Novisad, Šumadij-ska u. 10 (Haltéren tul)

A mi vidékünkön

minden időváltozás erősen érezhető és így nátha, rekedtség, nyakfájás, végtag-szaggyatás, fej- és fogfájás nálunk naplirenden van. De különösen megkínóznak

a reumatikus fájdalmak. Gyakran kellemesen tapasztaltuk, hogy a Feller-féle »Elsafluid« mindig megbízható fájdalomcsillapító szernek bizonyult, amit már a mi szüleink és nagyszüleink is mint hatékony háziszert és szépségápolót alkal-

maztak. Az Elsafluid mindig iót tesz, külsőleg is, belsőleg is. Erősebb és hatásosabb, mint a sóborszesz. 6 dupla vagy 2 nagy különleges üveg 63 dinár, 12 dupla vagy 4 nagy különleges üveg 99 dinár, 36 dupla vagy 12 nagy különleges

üveg 250 dinár ládával és postaköltséggel együtt. Szétküldés csak utánvétellel. Feller V. Jenő, gyógyszerész, központ 185, Stubica donja, Horvátország. Egyes üveg ára 10 dinár. Kapható minden gyógyszerertárban.

NYILTTÉR.

Értesítés.

„Nada“ kiházasító és „Dar“ születési segélyegyesület tagokat felvesznek. Harambašićeva ulica 25. Jogakadémia mellett.

Értesitem

tízletfeleimet valamint a közönséget, hogy műhelyemet f. évi november hó 1-16-1

saját házamba helyezem át.

Üzememet a kívánatnak megfelelően kibővíttem. Üremverdét és zománcmunkák készítését bevezettem, így módon a legmesszebbmenő igényeknek készségesen tehetek eleget.

Megrendelések Deutsch I. optikus ur Aleksandrova ul. ízetében is eszközölhetők.

Havas B. vésnök
Subotica, Bleszák-telep

8931

Óriás chrisanthem tövek

virágjával 15 faj és színben, földieper palánták beszerezhetők

Balog Lina cégnél

Subotica, Bárányszálló mellett

9386

Figyelmeztetés

Ezton hívjuk fel üzletfeleink figyelmét azon körülményre, hogy

Vetró Károly

vállalatunktól kilépett, tehát sem bevásárlási, sem pedig inkasszo joga cégünk részére nincs.

Weisz Jenő
kefegyár.

7950

Tekintettel arra, hogy az október 25-re hirdett közgyűlés nem volt határozatképes, ezton értesítjük tagjainkat, hogy november hó 15-én délelőtt 9 órakor a Beograd szálló éttermében tartjuk meg a

rendkívüli közgyűlést

tekintet nélkül a megjelent tagok számára. Subotica, 1925. október hó 30-án.

SAND vezetősége

EG-GÜ tubusban a felül-mulhatatlan kenőcs finom cirőre ő színben kapható. EG-GÜ különleges kenőcs lakkbőrnek. EG-GÜ szintelen különböző divatbőrre. A Welt-Wachs-Werke gyári raktára: Jugoslavensko njemačka impornna družba, Maribor, Gosposka ulica 20.

AJÁNDÉKBA ADUNK

- 1 Citroen automobilt
- 1 Radió készüléket, Neutrodyne-t 4 lámpásat New-York „Ware“ gyártmányt.
- 1 utigramofont bőrkazettában 6 lemezzel, New-York „Sonora“ gyártmányt.
- 7 vigaszdíjat

azon 10 vevőnek, akik ezen reklam-árusításunk ideje alatt valamit gyártmányainkból vásárolnak. Egy üveg parfüm 30 dinár, amellyel együtt egy szelvényt kap, amellyel fent elősorolt ajándékok sorsolásában résztvesz. E reklamárusítás folyó évi november hó 15-ig tart és a sorsolás eredménye mindazon lapokban közzététetik, amelyekben jelen hirdetések megjelennének. Azon vevők, akik a zagrebi vadászkiállítás alatt szelvényeket kaptak, szintén részt vesznek a sorsolásban

- VEL.-BEČKEREKEN: Emerich Stagelschmidt
- VEL.-KIKINDÁN: NIKOLAUS STEIN
- VRŠACON: Aleksander Steiner
- PANČEVON: Mirko Ličanin
- SOMBORBAN: Bazar Karl Lukacs
- SUBOTICAN: „Nada“ drogeria Karadjordjev trg
- NOVI-SADON:

Nagyobb városokban mindenütt egy üzlet vezeti és árusítja gyártmányainkat és ez a megfelelő hely lapban közzététett. Egyéb helyekről megrendelések direkt pósta útján eszközölendők és szállítatnak, ha hozzájuk az összeg és 10 dinár portoköltség előre beküldetik.

PARFUMERIE „AIDA“ ZAGREB

Opatička ulica 12. 9241

Ha előfizet az

„UJSÁG“-ra

megküldjük Jammes Oliver Curwood legbíresebb angol író

„Kazán fia“

érdekfeszítő regényének eddig megjelent folytatásait.

Az „Ujság“ minden előfizetője karácsonyra ingyen kapja a

„Mindent Tudok“ évkönyvet,

mely gazdag tartalmánál fogva a könyvpiac szenzációja lesz.

- Az „Ujság“ előfizetési ára egy hónapra 80 dinár
- 1/4 évre 240 „
- Égyes példányszám ára hétköznap 4 „
- „ „ „ vasárnap 5 „

Előfizetések eszközölhetők a főbizományosnál „LITERARIA“ könyv- és lapterjesztő vállalat MAVRO HEUMANN SUBOTICA, KARADORDEV TRG 12. Postafiók 76. 9401

Mérnök

elektrotechnikus vagy gépészmérnök, ki fiókroda vezetésére alkalmas keresztek. Alapos ismeretek a villamosszakmában, melyek telepek tervezéséhez szükségeltetnek, valamint az erőgépekben előfeltétel. Üzletek szerzéséhez jó kereskedelmi összeköttetések kívánatosak. Lehetőleg nőtlen mérnökök, kik szerbül, magyarul és németül tudnak, azonkívül többéves gyakorlattal bírnak, küldjék igényeikkel és életrajzukkal ellátott ajánlataikat „INGENIEUR“ jelige alatt a Jugoslavische Rudolf Mosse A. G. hirdetőirodába, Beograd, Terazija 27. címre. Megfelelés esetén végleges alkalmazás.

FENYŐRUDAK és BÜKKHASÁB tüzifa

minden hosszúságban és vastagságban legolcsóbban kaphatók JACOB DEUTSCH, TIMISOARA (Temesvár) II. Str. Dacilor 56.

A kiházasító egyesületek tagjai

10 százalékkal olcsóbban vásárolhatnak mint bárhol és ingyen esküvői fényképet kapnak. Ádám ékszerésznél, Subotica Rudić ul. 6. Sugár fűzerezés-ház. 9033

SEXUALIS

férfigyengeséget (impotentiát) egyedül az egy német orvosnár által szabadalmazott

LIBIDIN

szünteti meg gyökere-sen és gyorsan. Érdeklődések a vezérképviselőnél.

Subotica, Postafiók 126.

TEASKANNA piros

tartalomsús és lyan zamatos, legfinomabb aradsu tiszta Indo-Ceylon tea keverék, erősebb felontásnál tejszínnel, enyhébb felontásnál anélkül igen ajánlatos.

IGAZI VIGASZ IDEGBETEGEKNEK

az én most megjelent írásművem. Ebben több évi tapasztalatom alapján rámutatok az idegbetegségek okára, keletkezésére és gyógymódjaira. Bárkinék TELJESEN INGYEN megküldöm ezt az egészségi evangéliumot, ha az alanti címre ír a könyvért. A köszönőlevelek ezrei igazolják a szakadallan, a szenvedő emberiség javára folytatott tudományos munkának az eredményét. Aki

idegbetegnek nagy seregéhez

tartozik, aki szórakozottságban, tériszonyban, gyenge emlékezőtehetségben, ideges fofájásban, álmatlanságban, gyomorzaravokban, túlérzékenységben, végtagfájdalmakban, teljes vagy részleges testi gyengeségben és sok más számos ilyenmü jelenségben szenved

hozassa meg az én vigasztnyújtó könyvemet

Aki ezt figyelemmel elolvassa, arra a megnyugtató észre jut, hogy van egy egyszerű út az egészség és az életöröm visszanyerésére. Ne várjon, hanem még ma rendelje meg ezt a könyvet.

E. PASTERNAK — BERLIN S.O. Michaelkirchplatz 13. — Apt. 756. 9246

HAJÓPALLÓ

teljesen száraz, minden mennyiségben, továbbá asztalos és épületáru prompt szállításra olcsón kapható Ferdo Lamer gőzfűrészt Zagreb Nova cesta 36. 9245

SOMBORBAN

a város központjában bank vagy részvénytársasági vagy üzletház céljaira rendkívül alkalmas

kétemeletes új lakóház

amely áll négy 5 szobás modern vízvezetékekkel mellékhelyiségekkel ellátott szép lakásból, a földszinten pedig tágas, szép, világos üzlethelyiségekből

ELADÓ

Ugyanott tavaszra nagyobb üzlethelyiségek is kiadóak lesznek. Megkeresések: „Banképületnek alkalmas“ jeligére a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalába intézendők. 9241

„VEDOMIN“

KAPHATÓ AZ ÖSSZES GYÓGYSZERTÁRAKBAN LABORATORIUM, BEOGRAD, VEJFERTOVA 52.

EMULSIO

ajánl minden orvos kezdős tüdő-, esont- és sarattuberkolózisnál, bronchitisnél, katarhusos és egyéb tüdő megbetegedéseknél, a szervezetgyors gyógyítására és a megbetegedett szerv gyors elmeszesedésére

PASZTA

alkalmazható az egész szervezet megerősítéséhez, elősegíti az étvágyat, legyengíti, ideges, vérszegény betegeknek és főleg skrofulusos és rahilicos gyermekeknek

KORZÓ MOZI

Okt. 26. nov. 1.
Egész héten

**VIRRASZTANAK
A FEGYVEREK**

Claude Farrère a Csata írójának második világ-atrakciója, melyet Jugoszláviában Subotica mutat be elsőnek.

Karneval, Szerená a tengeren, Virágkorzó, Tüzi-játék, Csatahajók ütközete Szerelem, Tánc és pazar kiállítás jellemzik a filmet.

LIFKA MOZI

Szerdától--Szombatig
Ujdonság! Premier!

A IV.

parancsolat

Szózat az anvákhöz
6 felvonásban.

Főszereplő:
Mrs. Wallace Reid
kinek férje mint közudomásu a kokain áldozata lett.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó közzéadását. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbontott jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőkhez válaszlevegő mellékelendő.

Kétgyvas butorozott szoba kiadó. Vilsonova ul. 49. 9383

VÉTEL-ELADÁS

Kis F. adásvétel és zálogintézete. 1925 november 1-től a Trumbiceva ul. 11. (csirkepiac) költözködik át. Olcsón eladó: cipők, ruhák, kabátok, szövetek, nőiingek, vászonkézimunkák, kávépótlék, különféle illatszerek, súlyesztovarrógép, cirilbetűs írógép, butorok, utazóbundák stb. I. krug. Bogoviceva ul. 12 (Kinizsi) 8474

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár

Kitűnő állapotban levő zongora sürgősen és olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 9251

Liszter motor 4 HP szallagfűrésszel kocsira szerelve azonnal eladó. Oláh János Ivanova ul. 24. 9291

Eladó birtok. 10 hektár elsőrendű szántó házzal és gazdasági épületekkel szabadkézből eladó. A birtok tehermentes. Beograd -Valjevo országot mentén, a vasuti állomástól egy kilométernyire. A községben van elemi iskola, templom, mezőgazdasági szövetkezet több bolt és vendéglő. Bővebb felvilágosítást ad: Mih. Ž. Marković-Piromanac törv. bír. Avalska ul. 15. Beograd. 9268

Naponta
friss pörköltkávé
csak
Sugár Manónál
kapható Subotícán.

Benzin (petróleum) motor 12 lóerős, kéthengeres, Roth-féle faapritóbaltával egy és kétkarú, olcsón eladó. Ulrich testvérek vaskezeskedőknél Subotica. 9291

Párisban

elintézendő ügyeket csekély díjazás mellett vállalok. Levelezés francia, német, magyar nyelven.
Alexis Nyitrai Páris VIe. 22. rue de l'Hirandelle.

**SOMBORBAN
OLCSÓN ELADÓ**

a vasúthoz vezető Kralja Petra ulica (Bajai-ut) 49. számú nem rég épült

MODERN CSALÁDI HÁZ

teljes komforttal két különbejáratu parkettázott 3 és 4 szobás lakással, mindkét lakásban fürdőszoba, vízvezeték, kertes udvar és gyümölcsös. A ház azonnal beköltözhető. Kedvező fizetési feltételek. Érdeklődni lehet: Ilija Maršan, Sombor, Vojvoda Putnika Vanac 24.

Szomborban Florián-ucca 56. sz. alatt két fészer 12 m. hosszúak, különböző butorok, háztartási cikkek nagyon olcsón eladók. 9413

SIRKOSZORÚ

legszebb kivitelben legolcsóbban kapható
Első Suboticeai Mirtusiparnál

Miška Prčića ulica 2. szám. Hartmann városi irodával szemben.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

WEISZ JÓZSEF

déligyümölcs nagykereskedését november 1-én „Narod“ kávéház helységébe Sokolska ulicai részére helyezi át. Állandóan raktáron friss citrom, maroni, szentjánoskenyér, füge. Mindennemű déli gyümölcsöt a legolcsóbb napi áron ajánl. 9272

Használt vashordókat keresünk megvételre. Weigand & Co. Szubotica, Pajje Kujundžiceva ul. 4. 9299

Adán eladó egy kétjáratu malom nagy forgalommal és egy új Ganz villanymotor 20 HP 215 voltos. Fajti András, Ada. 9357

Eladó és azonnal beköltözhető jókarban levő cserépszindelyes ház. VI. Praška ul. 18. 9409

Pálinkatermelők! Vásárolok vidékükből tisztított törkölypálinkát. Schwartz borkereskedő. Szubotica, Senčanski put. 9387

Steieralmát, savanykását, különböző fajok. Kanada Maschanszka, Aranyranett, bóralma, szép vörös és sárga áru vagonszámra és kisebb tételekben is kapható olcsó áron. Ivan Ogrizek, Osijek I, telefon 171. 9400

Veszek egy használt kis gézkazánt (együtt négy HP) morzsolásra és szecskázásra. Deutsch Vilmos, Szenta. 9394

Vidéklek figyelme! Olcsó házak, üzletek, földek azonnali átvételre kaphatók. Gergics, barátok mellett 6. 9405

Botosispán kerestetik bácskai gazdaságba. A városházától 100 lépésre egy üzlethelyiség, de irodának is megfelel, azonnal kiadó

Különbejáratu szinost butorozott szoba fötéren kiadó
Négy lánc kaszáló és 12 kapa szálló a Majšanski p. végén eladó
AGENTURA
Paja Kujundžiceva ul. 5. 9408

FOGLALKOZÁS

Kereskedelmi könyvek vezetését, lezárását, valamint német-magyar levelezést elvállal Klein Márkus Subotica, trg Ciril i Metod 5. 9304

Orakönyvelést elvállal mérlegképes könyvelő olcsó díjazásért. Megkeresést »Ambitio« jellegére kérem. 9340

Főmolnári állást keresek 1-3 vagonos malomban. 16 évi főmolnári gyakorlattal. Leveleket »Főmolnár« jellegére a kiadóba kérek. 9404

Villamos szerelők önálló munkára, házi szerelésekre állandó alkalmazásra kerestetnek. Ajánlatok »Vidéki szerelés« jellegére fizetési igények megjelölésével a kiadóba kérek. 9412

Kocsisok felvétetnek. Olga malom, Paja Kujundžiceva 128. 9380

Bizalmi, raktárnoki vagy pénzeszedői állást keres kaucióképes volt kereskedő. Cim: Pallas-Reklam Szubotica, Paja Kujundžiceva ul. 4. 9326

Rendes inas jó fizetéssel Horovitz bádogosnál felvétetik. Paja Kujundžiceva ul. 3. 9385

30 éves volt gabonakereskedő, keresztény, magyar, német, szerb nyelvtudással, perfekt német levelező kereskedelmi vagy ipari vállalatnál állást keres az ország bármely részében. Megkereséseket »Representations-füg« megjelöléssel a kiadóhivatal továbbít. 9382

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár

WANDMANN ISTVÁN
üveg- és porcelánkereskedésének
fióközlete
Subotícán, Terezenija-ut. 2
(Kun Szabó pék házában a csirkepiacón)

NOVEMBER HÓ
elején
MEGNYLİK.
9221

UI zongorák, pianók, csakis elsőrendű világmárkák, a leghosszabb lejáratu részletfizetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban, kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica. Városháza. 2942

Ne dobja ki pénzét a sok silány külföldi cipőért, hanem vegyen elsőrendű belföldi cipőt. Tegyen egy próbavásárlást és meg fog győződni, hogy a
„DANICA CIPŐ“
minősége utolérhetetlen és árai rendkívül olcsók. Tamogassuk a belföldi ipart. Csökkentsük a munkanélküliséget. 9337
TEKINTSE MEG KIRAKATAINKAT!
DANICA CIPŐÜZLET SUBOTICA
Kralj Aleksandrova ulica 7.

PUDER PAMACS
21 színben kapható szümisch és nubukbőröböl
A Welt-Wachs-Werke gyári raktára:
Jugoslavenska njemačko importna družba, Maribor, Gosposka ulica 20.

A Lloyd ujonnan átalakított nyilvános fehér éttermében minden kedden, csütörtökön és szombaton
ZENEESTÉLY
Kitűnő ételek és italok. — Szolid áruk. — Vacsora után tánc. 9329

HÁZASSÁG

Fiatal kereskedő nősülési szándékkal ösmeretségét keresi egy jobbnevelésű nőnek, aki némi vagyonnal rendelkezik. Vallás mellékes. Csak komoly és fényképes levelekre válaszolok. Leveleket »Boldogság« jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 9378

Férfihez mennék olyan uriemberhez, ki nem a hozományt, hanem házias és becsületes nőt keres. — Csak teljes című levélre válaszolok. Jelige: »Mikulás bácsi«. Leveleket a kiadóhivatalba kérek. 9392

Van szerencsém t. vevőmet értesíteni, hogy műhelyemet november 1-én saját házamba III. Sremska ulica 6. (ezelött Bimbó utca) helyezem át. Ugyanott mindennemű javítást elfogadok és kérem szives pártfogásukat.
Tisztelettel
Czirok József cipész. 116

KÜLÖNFÉLE

Patkányt, egeret egy éjelen át véglegesen kikapuztítja a híres »Ratin-mort« irtószerezemmel, hogy meggyőződjék valóságáról, bírkinék küldöm utólagos fizetés ellenében, kívánatra utánvétellel is. 1 doboz 40, dupla nagy 60 dinár. »Wertheim« éregirtó vállalat Zagreb, Marovska ul. 16. 9018

Szubotical Centralna Banka zálogosztálya Aleksandrova ulica 4. Állandóan folyósít kölcsönöket ékszerre és mindenféle ruhra. 8920

Patkánin patkányirtószert doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drogériában, továbbá Torontali Agrárbanknál Veliki-Bečkerekén. 9313

Jóforgalmu kifőzde közel a főtérhez, betegség miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 9316

Kétszobás lakást keresek. Cim a kiadóban. 9332

**KRAUSZ GÉZA
SZÁLLÍTÓ**

Subotica, Knradžiceva 10. (Bárány-köz)

Elvállal
átkötőkötéseket
szállításokat saját
butorkocsijaiban
és stráfkocsijaiban
jutányos áron.

Telefon 199. 9019

Helyszüke miatt állatkedvelőknek ingyen adok kitűnő patkányfogó kutyákat. Szegedi-ut 154. Cipepszület. 9406

SIRKOSZORUKAT

mű- és élő kivitelben előnyös árak mellett ajánl mindenszentekre
HORTENZIA
művirág üzlete
Subotica, Trenkova ul. 2

Műhelynek vagy raktárnak alkalmas 12 méter hosszú padlós, száraz helyiség azonnalra kiadó. Cim a kiadóban. 9388

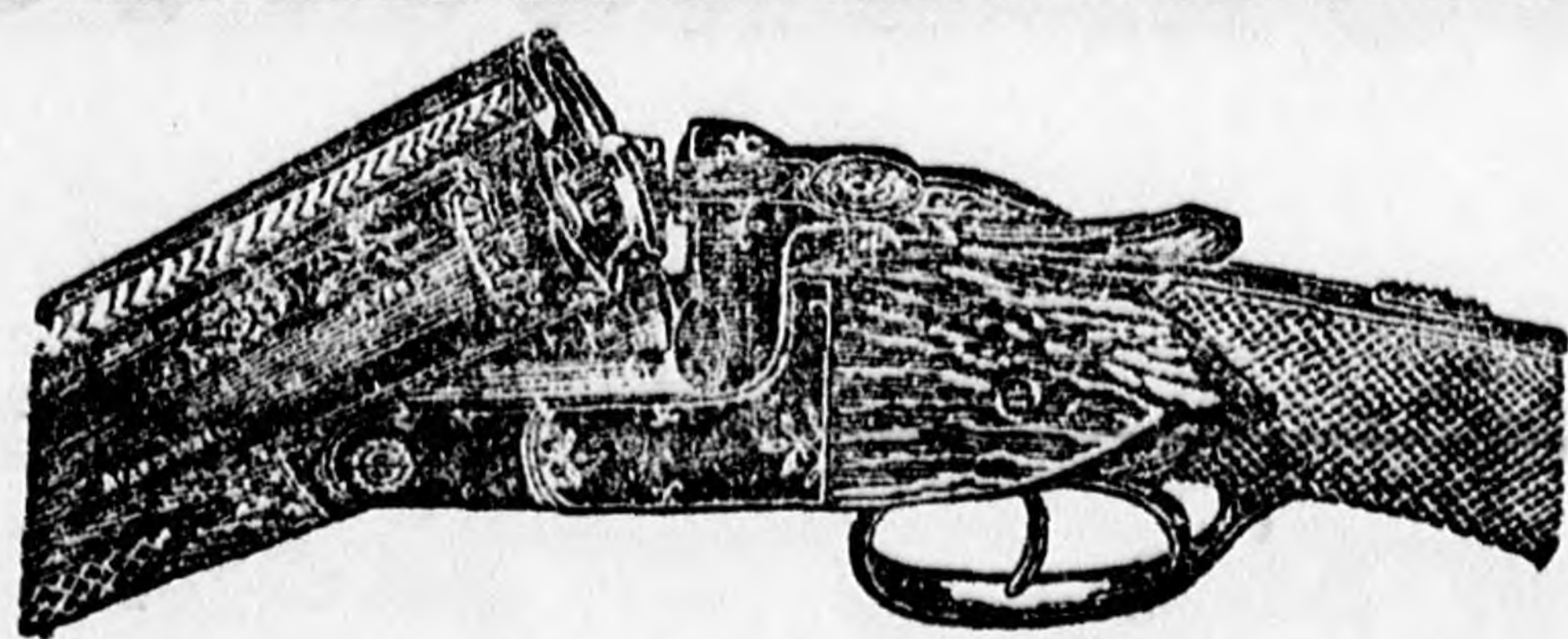
Szoba-konyha butorozva vagy anélkül havi 400 dinárért kiadó. Palics, Velekli fakeskerkedő. 9381

**Kereskedők és manufaktúristák
figyelmébe!**

Jól szortirozott rőfösárut 250—300.000 dinár értékig bizományi árusításra átvesszek. Évi forgalom háromszor ennyi. Biztosítást vagyonommal nyujtok.

J. Mathé, Stapar (Bačka)

VADÁSZFEGYVEREK és LŐSZEREK

a leghíresebb német, belga, spanyol és olasz gyárakból állandóan és nagy választékban raktáron. A fegyverekért teljes jótállást vállalunk. Kereskedőknek és vadásztársulatoknak nagy engedmény.
ÁRJEJYZÉKET BÉRMENTVE KÜLDÜNK
ELSŐ JUGOSZLÁV FEGYVER és LŐSZER KERESKEDÉS
S. KOČANDA ZAGREB PRERADOVIČEV TRG — BROJ 1.

Ami új 3967. számú modellünk
269 dinár

A munka emberének!

A cipő megválasztásánál óvatosabbnak kell lenni, mint a kalap választásánál. Kényelmetlen cipő korlátozza Önt munkájában, lehetetlenné

teszi az Ön sikerét, rossz érzést kelt és árt egészségének.

Új formájú cipőt hozunk forgalomba, amely minden követelménynek megfelel. Ez a mi munkánk, tapasztalatunk, az egész világon elismert szaktudásunk alkotása.

Mindenkinek ki kell próbálni az új formájú cipőnket. Az aki csak egy pár cipőt vásárolhat, ami cipőnket kell hogy hordja. Az, akinek, több pár cipőre van pénze, minél előbb vegye meg ami új formájú cipőnket, mert ez a munkánál, kirándulásokon és utazásnál fölülmulthatatlan.

Ez a forma ami ajánló levelünk, mert ami meggondolásunk legjobb kifejezője. Használja Ön is.

Ranta

CIPELA I KOŽA DION. DRUŠTVO.

Zagreb
Beograd
Osijek

Sombor
Vel. Bečkerek
Dubrovnik
Split

Sarajevo
Novi Sad
Brod n.S.
Zemun

Subotica
Skoplje
Maribor